

**UCHWAŁA NR 145/XXV/2026
RADY GMINY TRZEBIELINO**

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2025 poz. 1153, z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

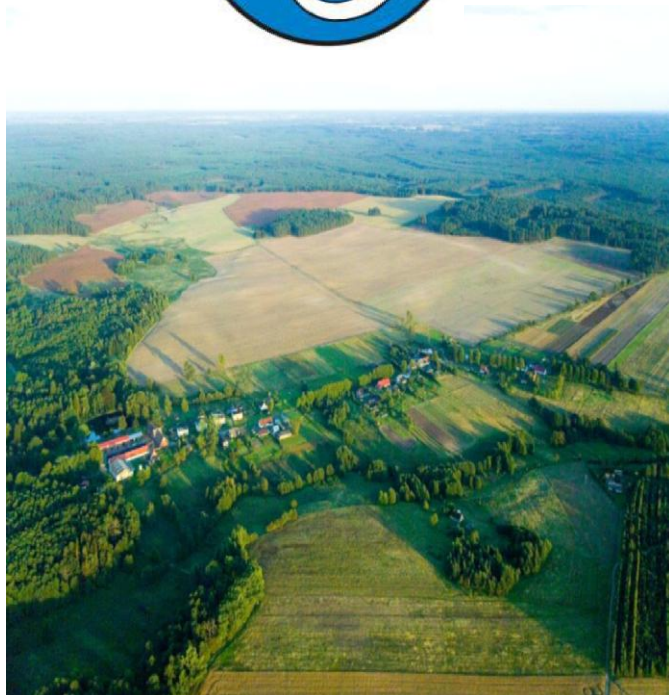
§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzebielino.

§ 3. Uchwała wchodzi z życiem z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Krzysztof Kula

STRATEGIA ROZWOJU GMINY TRZEBIELINO na lata 2026-2035

Luty 2026

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	4
1.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, W TYM ŚRODOWISKOWEJ.....	4
1.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	5
1.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ	8
3. ANALIZA SWOT	13
4. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM	17
4.1. WIZJA GMINY TRZEBIELINO.....	17
4.2. MISJA GMINY TRZEBIELINO.....	18
4.3. CELE ROZWOJU GMINY TRZEBIELINO.....	18
5. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	24
6. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	30
7. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY.....	43
8. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	52
9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	60
10. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY, JEŻELI TAKIE ZIDENTYFIKOWANO, WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	61
11. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	61
11.1. WDRAŻANIE STRATEGII I KOMUNIKOWANIE O PROCESIE WDRAŻANIA STRATEGII	61
11.2. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII	63
11.3. PROCES EWALUACJI STRATEGII.....	64
11.4. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	66
12. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	67

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035 powstała z inicjatywy władz lokalnych Gminy. Głównym jej celem jest wskazanie kierunków rozwoju Gminy, z wykorzystaniem potencjału – społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

W pracach nad przygotowaniem Strategii brali udział przede wszystkim przedstawiciele władz Gminy, przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy, pracownicy Urzędu Gminy oraz mieszkańcy. Strategia jest podstawowym i najważniejszym dokumentem na szczeblu lokalnym, wskazującym problemy, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju i została sporządzona w oparciu o zapisy art. 10e i 10f Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm). Zgodnie z wyżej wskazanymi przepisami prawnymi, niniejsza Strategia zawiera następujące elementy:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym,
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni,
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), wraz z zakresem planowanych działań,
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

Integralną częścią Strategii jest „Diagnoza sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej Gminy Trzebielino”, stanowiąca załącznik nr 1 do Strategii. Diagnoza pozwoliła przygotować ogólną ocenę stanu istniejącego obecnie w Gminie oraz określić jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Stanowiła ona punkt wyjścia całego procesu planowania strategicznego.

W proces tworzenia Strategii włączeni zostali mieszkańcy, którzy mieli możliwość wypowiedzieć się na temat postrzegania jakości życia na terenie gminy oraz na temat swoich oczekiwań w zakresie kierunków rozwoju gminy w latach obowiązywania Strategii w przeprowadzonej ankiecie. Raport z przeprowadzonych konsultacji stanowi załącznik nr 2 do Strategii. Ponadto, w toku prac nad strategią zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne, podczas którego zaprezentowano wyniki diagnozy oraz zdefiniowano kierunki rozwoju gminy oraz zebrano uwagi uczestników.

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej, w tym środowiskowej

W wyniku przeprowadzonej diagnozy stanu Gminy Trzebielino zidentyfikowano następujące potencjały i wyzwania w strefy przestrzennej:

Potencjał i atuty sfery przestrzennej:

- Potencjał rolniczy: duży udział terenów rolniczych, co stanowi o jej tożsamości i jest podstawą dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe: z uwagi na położenie, gmina posiada cenne obszary przyrodnicze (lasy, rzeki, jeziora, obszary chronione), które stanowią o jej atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej.
- Potencjał rekreacyjny: Bliskość natury i mniej zurbanizowany charakter sprzyjają rozwojowi funkcji rekreacyjnych i turystycznych, zwłaszcza dla mieszkańców większych miast.
- Spokojny charakter i jakość życia: dla wielu osób, możliwość życia w mniej zaludnionym, spokojnym otoczeniu, z dostępem do przyrody, jest dużym atutem.
- Potencjał leśnej przestrzeni produkcyjnej: lasy, poza funkcją turystyczną, ekologiczną i klimatyczną, pełnią na terenie gminy Trzebielino istotną rolę gospodarczą. W związku z dużą powierzchnią lasów bardzo ważną dziedziną gospodarki jest tu leśnictwo i gospodarka leśna.
- Duży potencjał do produkcji energii OZE.

Wyzwania w sferze przestrzennej:

- Braki w infrastrukturze komunikacyjnej (ciągów pieszych/rowerowych): wpływający na komfort życia i bezpieczeństwo.
- Bariery transportowe: utrudniony dostęp do większych ośrodków miejskich, brak dogodnej komunikacji publicznej, co ogranicza możliwości zatrudnienia i edukacji.
- Niedobory w infrastrukturze technicznej (internet): infrastruktura poprawi warunki życia mieszkańców i atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów (np. branże wymagające szybkiego internetu).
- Niski poziom pokrycia gminy MPZP: poprawiającym atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów i powodującym planowany rozwój zabudowy

jednorodzinnej na terenach rolnych może prowadzić do wzrostu kosztów infrastruktury i degradacji krajobrazu.

- Zanieczyszczone zbiorniki wodne mogące pełnić kluczową rolę w rozwoju branży turystycznej w tym bazy noclegowej.
- Niski poziom korzystania z energii OZE.

1.2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Sytuacja społeczna w Gminie Trzebielino charakteryzuje się szeregiem wyzwań, głównie w obszarze niskiej aktywności społecznej, problemów demograficznych (starzenie się), ekonomicznych (bezrobocie), uzależnień i przemocy. Istnieją również braki w infrastrukturze społecznej (np. brak dziennych domów pobytu, niedostateczna oferta dla młodzieży i dzieci).

Jednocześnie gmina posiada pewne zasoby i podejmuje działania na rzecz rozwiązania tych problemów, głównie poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, realizację programów wsparcia i wykorzystanie Funduszu Sołeckiego. Diagnoza ta stanowi podstawę do dalszego planowania działań strategicznych, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców i rozwój kapitału społecznego w gminie.

Analizując potencjał i atuty sfery społecznej Gminy Trzebielino, należy odwołać się do jej mocnych stron, które – mimo zdiagnozowanych problemów, takich jak niska aktywność społeczna czy starzenie się społeczeństwa – stanowią podstawę do budowania spójnej i wspierającej się wspólnoty.

Potencjał i atuty sfery społecznej Gminy Trzebielino:

1. Silne instytucje wsparcia społecznego:

- **Aktywny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS):** GOPS w Trzebielinie jest kluczową instytucją w zakresie polityki społecznej. Oferuje szeroki zakres usług, w tym wsparcie psychologiczne i z terapeutą ds. uzależnień (wskazując na świadomość i adresowanie problemów), prowadzi grupy terapeutyczne (np. AA) oraz aktywuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jego obecność i aktywność stanowią silny fundament wsparcia dla osób w trudnych sytuacjach życiowych.
- **Realizacja programów wsparcia:** przykładem jest program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością", który ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością, co bezpośrednio przekłada się na ich aktywizację społeczną i poprawę jakości życia.

2. Dążenie do integracji i budowania więzi:

- **Organizacja wydarzeń integrujących:** mimo wyzwań związanych z aktywnością społeczną, gmina organizuje spotkania integracyjne (np. opłatki, festyny). Te wydarzenia, choć mogą być doraźne, są ważne dla podtrzymywania lokalnych tradycji, budowania poczucia wspólnoty i dają mieszkańcom okazję do spotkań i wzajemnego poznawania się.
- **Sieć świetlic wiejskich:** świetlice wiejskie to potencjalne centra aktywności lokalnej. Mimo, że w diagnozie wskazuje się na braki w ich pełnym wykorzystaniu (np. brak programów socjoterapeutycznych), ich istnienie stanowi bazę do rozwoju lokalnych inicjatyw, warsztatów, spotkań i zajęć dla różnych grup wiekowych.

3. Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów:

- **Świadomość problemów społecznych:** fakt, że gmina ma opracowaną "Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych" świadczy o głębokiej analizie lokalnych wyzwań i strategicznym podejściu do ich rozwiązywania. To podstawa dla skutecznych działań i alokacji zasobów.
- **Współpraca instytucjonalna:** istnieje dobra współpraca między różnymi instytucjami działającymi na rzecz osób i rodzin (np. GOPS, Policja, Prokuratura, "Niebieska Linia"). Koordynacja działań zwiększa efektywność wsparcia i tworzy spójny system pomocy.

4. Instrumenty partycypacji społecznej:

- **Raporty o stanie Gminy i debaty publiczne:** regularne przygotowywanie i prezentowanie raportów o stanie gminy, a także prowadzenie debat publicznych, sprzyja transparentności i daje mieszkańcom możliwość zapoznania się z działalnością władz oraz wyrażenia swojej opinii. To podstawa dla świadomej partycypacji.

5. Potencjał dla grup wrażliwych:

- **Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i seniorów:** chociaż istnieją braki w infrastrukturze (np. dzienny dom pobytu), gmina podejmuje konkretne kroki (np. asystent osobisty), co świadczy o świadomości potrzeb tych grup i dążeniu do ich integracji.
- **Programy profilaktyczne:** inwestycje w profilaktykę uzależnień i przemocy świadczą o długoterminowym myśleniu o zdrowiu i bezpieczeństwie społecznym mieszkańców.

6. Walory środowiskowe sprzyjające rekreacji i zdrowiu:

- **Lasy, rzeki, tereny zielone:** bogactwo naturalne gminy (62% lasów, rzeki, obszary chronione) stwarza doskonałe warunki do rekreacji, aktywności fizycznej na świeżym powietrzu i ogólnej poprawy jakości życia. Dostęp do natury sprzyja zdrowiu psychicznemu i fizycznemu mieszkańców, co pośrednio wpływa na ich aktywność i dobrostan społeczny.

7. Dobry potencjał osadniczy gminy w zakresie dostępu do placówek edukacyjnych, terenów przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe

Wyzwania i Słabe Strony Sfery Społecznej

1. Niska Aktywność i Partycypacja Społeczna to jeden z najbardziej palących problemów. Ograniczony budżet gminy często przekłada się na mniejsze możliwości finansowania inicjatyw społecznych. Dodatkowo:

- **Mała liczba organizacji pozarządowych (NGO):** brak rozwiniętego sektora NGO oznacza mniej podmiotów, które mogłyby inicjować projekty i angażować mieszkańców.
- **Brak grup wolontariackich:** wolontariat jest kluczowym wskaźnikiem aktywnego społeczeństwa obywatelskiego i jego brak osłabia potencjał oddolnych inicjatyw.
- **Niska aktywność w organizowaniu grup wsparcia i samopomocowych:** oznacza to, że mieszkańcy rzadziej zrzeszają się, by wspólnie rozwiązywać problemy czy wspierać się nawzajem.
- **Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego i socjoterapii dla młodzieży:** młodzi ludzie mogą czuć się niedostatecznie zaangażowani, co prowadzi do braku perspektyw i potencjalnej marginalizacji.
- **Brak programów socjoterapeutycznych w świetlicach wiejskich:** świetlice, choć istnieją, nie zawsze są w pełni wykorzystywane jako centra aktywizacji.

2. Wykluczenie Społeczne i Brak Dostępu do Usług. Mimo pewnych działań wspierających, gmina boryka się z problemami w dostępie do kluczowych usług, zwłaszcza dla grup najbardziej potrzebujących:

- **Brak dziennego domu pobytu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami:** to znacząca bariera w zapewnieniu kompleksowej opieki i integracji tych grup, a także obciążenia ich opiekunów.

- **Wykluczenie komunikacyjne małych miejscowości:** ograniczenia w transporcie publicznym utrudniają mieszkańcom dostęp do pracy, szkół, usług zdrowotnych i kulturalnych, co pogłębia izolację.
- **Niewystarczający dostęp do usług opieki nad dziećmi:** brak żłobków, klubów dziecięcych czy punktów opieki dziennej ogranicza możliwości aktywizacji zawodowej rodziców, zwłaszcza kobiet.

3. Problemy Demograficzne. Podobnie jak wiele obszarów wiejskich w Polsce, Trzebielino doświadcza niekorzystnych trendów demograficznych:

- **Starzenie się społeczeństwa:** wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym odpływie młodych ludzi prowadzi do kurczenia się aktywnej siły roboczej i zmniejszenia potencjału innowacyjnego.
- **Depopulacja (w niektórych obszarach):** odpływ mieszkańców, zwłaszcza młodych, skutkuje zmniejszeniem się liczby ludności i spadkiem vitalności społecznej.

4. Problemy Społeczne Specyficzne. Gmina identyfikuje i aktywnie walczy z konkretnymi problemami, co jednak świadczy o ich występowaniu:

- **Uzależnienia (alkoholizm, narkomania):** są to problemy, które dezorganizują życie rodzinne i społeczne, prowadząc do marginalizacji.
- **Przemoc w rodzinie:** wymaga stałej interwencji i wsparcia dla ofiar, a także działań prewencyjnych.

5. Niska Świadomość Społeczna Problemów. Pomimo wysiłków władz, świadomość problemów społecznych wśród mieszkańców może być niska, co utrudnia mobilizację i współdziałanie w ich rozwiązywaniu. Bez szerokiej świadomości i zaangażowania, nawet najlepiej zaplanowane strategie mogą napotykać opór.

1.3. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Pomimo potencjału, istotnym wyzwaniem pozostaje **niski poziom przedsiębiorczości** (wskazany w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych). Rozwój gospodarczy wymaga aktywnego wspierania powstawania nowych firm, rozwoju istniejących oraz przyciągania zewnętrznych inwestorów.

Podsumowując, Gmina Trzebielino ma solidne podstawy do rozwoju gospodarczego, głównie w oparciu o swoje zasoby naturalne (leśnictwo, rolnictwo, turystyka) oraz systematyczne inwestycje w infrastrukturę. Kluczem do pełnego wykorzystania tego potencjału będzie dalsze

wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, promocja walorów gminy i skuteczne pozyskiwanie środków na rozwój.

Potencjał i atuty:

Gmina Trzebielino, choć zaliczana do gmin wiejskich i borykająca się z pewnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi (jak bezrobocie i niska aktywność społeczna), posiada szereg potencjalnych atutów i obszarów, które mogą sprzyjać jej rozwojowi gospodarczemu.

Potencjał i atuty sfery gospodarczej Gminy Trzebielino:

1. Zasoby naturalne i środowisko:

- **Lesistość:** ponad 60% powierzchni gminy stanowią lasy. To ogromny atut, który stwarza możliwości rozwoju **przemysłu drzewnego i przetwórstwa leśnego**. Może to być również baza dla turystyki leśnej i agroturystyki.
- **Rzeki i walory przyrodnicze:** przez gminę przepływają rzeki, m.in. Wieprza (uznawana za jedną z najpiękniejszych rzek Pomorza), Bożanka, Bystrzenica, Pokrzywna. Tereny w otulinie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” i rezerwat „Torfowisko Zielin Miastecki” to cenne walory przyrodnicze. Stwarza to doskonałe warunki dla **rozwoju turystyki wodnej (kajakarstwo), ekoturystyki, agroturystyki i rekreacji**.
- **Potencjał dla odnawialnych źródeł energii:** gmina jest świadoma potrzeby rozwoju nowych technologii energetycznych, co widać w "Planie Gospodarki Niskoemisyjnej". To może przyciągać inwestorów w **farmy wiatrowe, panele fotowoltaiczne czy biomasę**.

2. Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy:

- **Dominujące branże:** gospodarka gminy opiera się przede wszystkim na **rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym**. To stabilna baza, która może być rozwijana poprzez modernizację gospodarstw, wprowadzanie innowacji i rozwój przetwórstwa lokalnych produktów.
- **Możliwości dla produktów regionalnych:** rozwój rolnictwa ekologicznego i produktów regionalnych może stworzyć niszę rynkową i przyciągnąć konsumentów zainteresowanych zdrową żywnością.

3. Położenie komunikacyjne:

- **Drogi przebiegające przez gminę:** przez gminę przebiegają drogi, m.in. trasy Ustka - Poznań oraz Sławno - Bytów - Gdańsk. Dobry dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych jest korzystny dla transportu, handlu i logistyki.

- **Bliskość do portów i dużych miast:** położenie w województwie pomorskim, w pobliżu wybrzeża i większych ośrodków miejskich (np. Słupska, Bytowa), stwarza możliwości współpracy gospodarczej i dostępu do rynków zbytu.
- **Potencjał rozwoju kolei na terenie Gminy Trzebielino:** W zakres przedsięwzięć strategicznych ujętych w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie transportu „Mobilne Pomorze” wchodzi m. in. pakiet przedsięwzięć dotyczących rewitalizacji linii kolejowych ważnych dla spójności województwa, wśród których za ważną uznano także linię nr 212 Lipusz – Bytów.

4. Działania prorozwojowe gminy:

- **Inwestycje w infrastrukturę:** gmina realizuje i planuje znaczące inwestycje w infrastrukturę, takie jak przebudowa Stacji Uzdatniania Wody, modernizacja dróg, rozbudowa oczyszczalni ścieków, budowa świetlic wiejskich i obiektów sportowych. Poprawa infrastruktury podstawowej jest kluczowa dla rozwoju gospodarczego i atrakcyjności inwestycyjnej.
- **Zwiększenie dostępu do usług publicznych:** plany dotyczące budowy mieszkań komunalnych (np. w Poborowie) i modernizacji szkół poprawiają warunki życia mieszkańców, co pośrednio wpływa na atrakcyjność gminy dla potencjalnych pracowników i przedsiębiorców.
- **Wsparcie dla przedsiębiorców:** gmina informuje o możliwościach załatwiania spraw związanych z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz publikuje ogłoszenia dla przedsiębiorców.
- **Pomoc publiczna** oferowana w formie zniżek z podatku od nieruchomości przez samorząd lokalny.
- **Aktywność w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych:** składanie wniosków o dotacje (np. z Polskiego Ładu) świadczy o aktywności gminy w pozyskiwaniu środków na rozwój.
- **Tworzenie Strategii Rozwoju Gminy:** aktywne prace nad nową Strategią Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035 świadczą o planowaniu długoterminowego rozwoju, z uwzględnieniem wymiaru gospodarczego.

5. Potencjał dla małych i średnich przedsiębiorstw:

- **Dominacja małych i średnich zakładów rodzinnych:** raporty o stanie gminy wskazują, że podmioty gospodarcze to głównie małe i średnie zakłady rodzinne. To może świadczyć o elastyczności i możliwości adaptacji do lokalnych potrzeb. Branże takie jak

budownictwo, handel, naprawa pojazdów oraz przetwórstwo przemysłowe są już obecne i mogą być dalej rozwijane.

Wyzwania i słabe strony:

Analiza słabych stron i wyzwań w sferze gospodarczej Gminy Trzebielino jest równie ważna, jak identyfikacja jej potencjału. Te aspekty często wzajemnie się przenikają i wymagają strategicznego podejścia, aby mogły być skutecznie przezwyciężane. Bazując na dostępnych dokumentach strategicznych gminy, można wskazać następujące kluczowe wyzwania i słabości:

1. Niska aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość:

- **Niski poziom przedsiębiorczości:** jest to jeden z najczęściej wskazywanych problemów. Oznacza to, że w gminie jest niewiele nowych firm, a istniejące nie rozwijają się dynamicznie. Może to wynikać z braku kapitału początkowego, trudności w dostępie do finansowania, braku wsparcia dla rozpoczynających działalność gospodarczą, czy też niewystarczającej kultury przedsiębiorczości.
- **Brak różnorodności gospodarczej:** choć rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy są dominujące, brak dywersyfikacji gospodarki czyni ją wrażliwą na wahania koniunktury w tych konkretnych sektorach.

2. Rynek pracy i bezrobocie:

- **Wysoki poziom bezrobocia:** pomimo lokalizacji w regionie, który ogólnie ma niższe wskaźniki bezrobocia, w Gminie Trzebielino jest to wciąż istotny problem. Bezrobocie wpływa na poziom życia mieszkańców, ich aktywność społeczną i ogólny rozwój gminy.
- **Niski poziom kwalifikacji i wykształcenia części mieszkańców:** może to utrudniać pozyskiwanie pracowników o odpowiednich kompetencjach dla potencjalnych inwestorów, a także ograniczać możliwości zawodowego rozwoju lokalnej społeczności.

3. Infrastruktura (choć gmina inwestuje, pewne aspekty nadal stanowią wyzwanie):

- **Niewystarczająca infrastruktura drogowa (lokalna):** mimo inwestycji w drogi wojewódzkie i powiatowe, stan dróg gminnych w wielu miejscach może być niewystarczający, co utrudnia dojazd do nieruchomości, transport towarów i komunikację, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach.

- **Braki w infrastrukturze technicznej w niektórych obszarach:** choć gmina inwestuje w wodociągi i kanalizację, mogą występować obszary, które nadal wymagają modernizacji lub rozbudowy sieci, co jest podstawą dla rozwoju zarówno mieszkalnictwa, jak i działalności gospodarczej.
- **Wykluczenie komunikacyjne małych miejscowości:** zła dostępność transportu publicznego lub jego brak w niektórych rejonach gminy utrudnia mieszkańcom dojazd do pracy, szkół czy usług, co ma również wpływ na aktywność gospodarczą.

4. Czynniki demograficzne i społeczne wpływające na gospodarkę:

- **Starzenie się społeczeństwa i depopulacja:** odpływ młodych ludzi i postępujące starzenie się populacji prowadzi do kurczenia się dostępnej siły roboczej, a także spadku liczby potencjalnych konsumentów i przedsiębiorców.
- **Niska aktywność społeczna:** jak już wspomniano, brak zaangażowania mieszkańców w życie społeczne może przekładać się na brak inicjatyw gospodarczych, trudności w tworzeniu lokalnych partnerstw i ograniczony potencjał do wspólnego działania na rzecz rozwoju gminy.

5. Brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych / niewystarczająca promocja:

- **Brak odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych:** potencjalni inwestorzy potrzebują terenów uzbrojonych i z jasno określonym planem zagospodarowania przestrzennego. Jeśli takich brakuje lub nie są odpowiednio promowane, utrudnia to przyciągnięcie nowych firm.
- **Niewystarczająca promocja gospodarcza gminy:** gmina może nie być wystarczająco rozpoznawalna jako atrakcyjne miejsce do inwestowania lub prowadzenia działalności gospodarczej.

6. Dostęp do kapitału i finansowania:

- **Ograniczone możliwości pozyskiwania zewnętrznego finansowania przez lokalnych przedsiębiorców:** małe firmy często mają trudności z uzyskaniem kredytów bankowych lub pozyskaniem funduszy unijnych, co ogranicza ich rozwój.
- **Uzależnienie od zewnętrznych źródeł finansowania rozwoju:** choć gmina aktywnie pozyskuje fundusze unijne i krajowe, duża zależność od tych środków może być słabością w przypadku ich ograniczenia.

Wyzwania ogólnokrajowe, które mogą dotyczyć gminę Trzebielino:

- **Zmienne regulacje prawne:** częste zmiany w przepisach mogą utrudniać prowadzenie działalności gospodarczej.
- **Wysokie koszty prowadzenia działalności:** rosnące ceny energii, surowców i siły roboczej mogą być wyzwaniem dla lokalnych przedsiębiorstw.

3. ANALIZA SWOT

Bazą dla formułowania celów strategicznych są wnioski wyciągnięte z etapu diagnostycznego. Najpopularniejszą metodą oceny stanu obecnego Gminy jest analiza SWOT. Nazwa tej metody wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów – silne strony (**Strengths**), słabe strony (**Weaknesses**), szanse (**Opportunities**) i zagrożenia (**Threats**) – jednocześnie stanowią one pole do przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego.

Opierając się na wnioskach z przeprowadzonej diagnozy w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, zidentyfikowano poszczególne elementy analizy SWOT – silne i słabe strony (cechy Gminy, czynniki zależne od jej decyzji) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne, niezależne od Gminy, pojawiające się w otoczeniu).

Wyniki analizy SWOT są punktem wyjścia do opracowania wyzwań rozwojowych, wyprowadzenia celów strategicznych i opracowania celów szczegółowych i kierunków planowanych działań.

Otrzymane w ten sposób informacje stanowią podstawę do dalszych prac nad przygotowywaniem strategii rozwoju gminy i wyznaczaniem celów i kierunków jej rozwoju na przyszłość.

W poniższej tabeli kolorem zielonym oznaczono czynniki związane z sytuacją przestrzenną i środowiskową, kolorem pomarańczowym oznaczono czynniki dotyczące głównie sfery społecznej, a niebieskim – sfery gospodarczej.

MOCNE STRONY

1. Duży udział terenów rolniczych, co stanowi o tożsamości gminy i jest podstawą dla rozwoju gospodarki rolnej, przetwórstwa rolno-spożywczego, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego
2. Wysokie walory środowiska naturalnego i krajobrazowego – duża dostępność terenów zielonych, wysoka lesistość (63%, co stanowi znacznie powyżej przeciętnej dla kraju – 30%) jako istoty potencjału dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych
3. Wysoki poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy na tle powiatu, gmin sąsiednich i województwa
4. Efektywny system gospodarki odpadami komunalnymi
5. Duży potencjał do produkcji energii z OZE – głównie wiatru i słońca
6. Położenie na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych: droga krajowa 21 (Słupsk-Miastko) oraz droga wojewódzka 209 (Sławno-Bytów)

7. Potencjał do rozwoju komunikacji kolejowej (obecność linii kolejowej 212 o ważnej dostępności wewnętrznej woj. Pomorskiego)
8. Liczne inwestycje w infrastrukturę (przebudowa Stacji Uzdatniania Wody, modernizacja dróg, rozbudowa oczyszczalni ścieków, budowa świetlic wiejskich i obiektów sportowych) poprawiających jakość życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną.
9. Poprawiający się dostęp do usług publicznych (plany dotyczące budowy mieszkań komunalnych i modernizacji szkół poprawiają warunki życia mieszkańców)
10. Wystarczający dostęp do infrastruktury społecznej typu: obiekty oświatowe, obiekty kultury, obiekty sportowe
11. Dobry dostęp do infrastruktury i usług edukacyjnych oraz wychowania przedszkolnego
12. Aktywny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej o szerokiej ofercie dla mieszkańców
13. Dobra baza do prowadzenia lokalnych działań socjoterapeutycznych w postaci sieci świetlic wiejskich
14. Istniejące w gminie ciała dialogu – Gminna Rada Seniorów, Rada Młodzieżowa
15. Udział gminy w projektach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zwiększania samodzielności osób z niepełnosprawnością
16. Bliskość do portów i większych ośrodków miejskich (np. Ustka, Słupsk, Bytów) stwarza możliwości współpracy gospodarczej i dostępu do rynków zbytu.
17. Dobry dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych jest korzystny dla transportu, handlu i logistyki (m.in. trasa Ustka - Poznań oraz Sławno - Bytów - Gdańsk.)
18. Stabilna baza dla rozwoju rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, w tym przetwórstwa produktów lokalnych/regionalnych.
19. Walory przyrodnicze i krajobrazowe - obszary Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy”, „Torfowisko Trzebielino”, wysoka lesistość, czyste środowisko: brak dużego przemysłu ciężkiego oznacza czyste powietrze i wodę, co jest ważne dla firm z branży spożywczej, ekologicznego rolnictwa oraz stanowi dobre warunki dla rozwoju turystyki kwalifikowanej (ekoturystyki, agroturystyki i rekreacji).
20. Korzystna lokalizacja dla inwestycji w OZE.
21. Urząd przyjazny dla przedsiębiorców – lokalne zniżki dla przedsiębiorców z podatku od nieruchomości, szybka obsługa formalna, itp.
22. Położenie na trasach istotnych szlaków komunikacyjnych planowanych do odtworzenia/budowy (linii kolejowej 212, VIA Pomerania)

SŁABE STRONY

1. Braki w infrastrukturze komunikacyjnej (ciągów pieszych/rowerowych poprawiających komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców)
2. Wymagająca częściowo inwestycji istniejąca infrastruktura wodno – ściekowa (częściowo przestarzała infrastruktura podziemna)
3. Słaba jakość infrastruktury drogowej
4. Niedobory w infrastrukturze technicznej (internet)
5. Utrudniony dostęp do ośrodków miejskich z uwagi na brak dogodnej komunikacji publicznej.
6. Niski na tle regionu udział powierzchni objętej MPZP w powierzchni ogółem gminy obniżający atrakcyjność inwestycyjną gminy i utrudniający efektywne zarządzanie procesami zabudowy jednorodziną
7. Niewystarczający stopień wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii
8. Zanieczyszczenie zbiorników wodnych, w tym szczególnie Jeziora Trzebielińskiego, co obniża potencjał rekreacyjny gminy
9. Słabszy na tle regionu rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego na terenie gminy
10. Ujemne saldo migracji - ujemny i malejący w ostatnich latach przyrost naturalny, w tym wysoki wskaźnik zgonów i niski wskaźnik urodzeń)
11. Starzenie się społeczeństwa: wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, odpływ młodych ludzi i postępujące starzenie się populacji prowadzi do kurczenia się dostępnej siły roboczej, a także spadku liczby potencjalnych konsumentów i przedsiębiorców

12. Brak sprawnego kanału komunikacji z osobami starszymi.
13. Niewystarczający dostęp do obiektów opieki całodobowej, pobytowej oraz domów dziennego pobytu dla osób starszych
14. Brak mieszkań chronionych i socjalnych
15. Niższe niż w powiecie, województwie i kraju wyniki egzaminu ósmoklasistów
16. Ograniczone godziny funkcjonowania punktów przedszkolnych utrudniające rodzicom dojazdy do pracy w innych miejscowościach
17. Niewystarczający dostęp do usług opieki nad dziećmi (brak instytucji opieki dla dzieci do lat 3, klubów dziecięcych)
18. Wymagająca modernizacji infrastruktura oświatowa, społeczna, lokali komunalnych (nieekologiczne i nieekonomiczne źródła ciepła, niedostosowanie obiektów do potrzeb, itp.)
19. Niewystarczający budynek Urzędu Gminy (brak sali ślubów, zbyt mało pomieszczeń, itp..)
20. Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego i socjoterapii dla dzieci i młodzieży (logopedycznych, pedagogicznych, zajęć dodatkowych, itp.)
21. Niski poziom aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców (mała liczba organizacji pozarządowych, niski poziom frekwencji w wyborach, niskie zainteresowanie korzystaniem z zajęć w świetlicach, słabo rozwinięty wolontariat)
22. Niewystarczająca różnorodność oferty edukacyjnej, kulturalnej i rozrywkowej
23. Brak dobrych programów funkcjonowania świetlic wiejskich
24. Słaby rozwój ekonomii społecznej
25. Niska aktywność społeczna wynikająca m.in. z niewielkiej liczby organizacji społecznych
26. Utrudniony dostęp do usług medycznych, zagrożone funkcjonowanie ośrodka zdrowia
27. Utrudniony dostęp do służb bezpieczeństwa publicznego – policji (najbliższy posterunek w Kołczygłowach, niewystarczająca infrastruktura OSP, itp.)
28. Niski poziom przedsiębiorczości na terenie gminy
29. Niewystarczająca dywersyfikacja działalności gospodarczej
30. Wyższy od średniej dla powiatu i województwa poziom bezrobocia na terenie gminy
31. Niski poziom kwalifikacji i wykształcenia części mieszkańców gminy.
32. Brak odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych: uzbrojonych i z jasno określonym planem zagospodarowania przestrzennego
33. Wykluczenie komunikacyjne małych miejscowości
34. Niewystarczająca infrastruktura drogowa
35. Braki w infrastrukturze technicznej
36. Niewystarczająca promocja gospodarcza gminy: gmina może nie być wystarczająco rozpoznawalna jako atrakcyjne miejsce do inwestowania lub prowadzenia działalności gospodarczej (brak aktywnego wspierania powstawania nowych firm, rozwoju istniejących oraz przyciągania zewnętrznych inwestorów)
37. Słaba oferta i baza turystyczna na terenie gminy (ścieżki rowerowe, pensjonaty, gastronomia, itp.)
38. Niewystarczające zagospodarowanie turystyczne

SZANSE

1. Możliwość pozyskania środków finansowych z UE
2. Istniejąca ale nie aktywna jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 212
3. Plany Województwa Pomorskiego w zakresie przywrócenia ruchu pasażerskiego drogą kolejową nr 212
4. Budowa drogi VIA Pomerania o strategicznym znaczeniu obronności kraju a jednocześnie istotnej dla Gminy Trzebielino
5. Rosnące znaczenie działań na rzecz wzmocnienia obronności Polski i UE
6. Rosnąca rola miejscowości Suchorze z uwagi na przecinanie się tam ważnych szlaków komunikacyjnych
7. Udział Gminy Trzebielino w Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej KZN Kaszuby

8. Rozwój slow tourismu
9. Możliwość opracowania Planów Zagospodarowania Przestrzennego wyznaczających miejsca inwestycji w OZE
10. Rosnące zainteresowanie zdrowym stylem życia
11. Trwające przygotowania do uruchomienia 2 żłobków na terenie gminy
12. Rosnąca aktywność osób w wieku senioralnym
13. Poprawa jakości wód w zbiornikach wodnych na terenie gminy w tym Jeziora Trzebielińskiego
14. Możliwość finansowania działań na rzecz bioróżnorodności, w tym w wodach w ramach instrumentu RLKS
15. Odtworzenie istniejących szlaków rowerowych

ZAGROŻENIA

1. Prognozowany utrzymujący się spadek liczby mieszkańców gminy w kolejnych latach
2. Kryzys gospodarczy wynikający z sytuacji geopolitycznej
3. Konkurencja gmin sąsiednich (np. związana z usługami turystycznymi czy z dostępnymi terenami inwestycyjnymi)
4. Zmienne regulacje prawne utrudniające wieloletnie planowanie
5. Wysokie koszty prowadzenia działalności: rosnące ceny energii, surowców i siły roboczej
6. Wzrost patologii społecznych
7. Kryzys finansów samorządów w związku z ponoszeniem większych kosztów za świadczenie usług publicznych
8. Budowa drogi VIA Pomerania (zagrożenie dot. podziału gminy w przypadku wybranego wariantu jej przebiegu po śladzie drogi krajowej nr 21 oraz zagrożenie dot. degradacji terenów zielonych)
9. Postępujące zmiany klimatyczne
10. Nienadążanie starszego pokolenia za zmianami technologicznymi
11. Pogorszenie się stanu zdrowotnego mieszkańców przez upowszechnienie niewłaściwych zachowań społecznych (brak aktywności fizycznej, uzależnienia, niezdrowa dieta itp.)
12. Utrudniony dostęp do służby zdrowia

4. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM

4.1. Wizja Gminy Trzebielino

Biorąc pod uwagę wnioski z diagnozy oraz analizę SWOT poniżej wskazano wizję rozwoju Gminy Trzebielino pozwalającą na jej rozwój bazując w znacznej mierze na mocnych stronach gminy oraz wykorzystując spodziewane szanse, jednakże dążąc do niwelowania słabych stron i minimalizacji ryzyk wynikających z prawdopodobnych zagrożeń.

Poniżej zaprezentowano wizję rozwoju Gminy Trzebielino, określającą pożądany stan docelowy jaki zostanie osiągnięty w wyniku realizacji przedmiotowej Strategii. Wizja rozwoju Gminy przedstawia się następująco:

Wizja Gminy Trzebielino

Gmina Trzebielino:

- jest miejscem zamieszkania dla osób aktywnych i przedsiębiorczych
- zapewnia wysoką jakość życia poprzez wysoką jakość usług publicznych oraz inwestycje w infrastrukturę i działania nieinwestycyjne poprawiające komfort mieszkańców w różnych wymiarach życia
- zabezpiecza przestrzeń i warunki do rozwoju prowadząc rozsądną, przyszłościową politykę zagospodarowania przestrzennego
- jest miejscem bezpiecznym, o co dba za pomocą odpowiedniej infrastruktury oraz działań profilaktycznych
- aktywnie pozyskuje inwestorów, przedsiębiorców, nowych mieszkańców i turystów tworząc przyjazną ofertę (mieszkaniową, turystyczną, społeczną i gospodarczą)
- jest dobrze skomunikowana ze Słupskiem i Bytówem, posiada dobrej jakości, bezpieczną sieć dróg, w tym także wewnętrznych oraz dogodną komunikację publiczną,
- jest obszarem o dobrych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej, w tym w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, produkcji leśnej czy produkcji energii z Odnawialnych Źródeł
- przeciwdziała zmianom klimatycznym, chroni istniejące zasoby przyrody i krajobrazu oraz stwarza dobre warunki do zrównoważonego rozwoju gospodarki w oparciu o te zasoby - jak np. turystyka kwalifikowana, rekreacja, produkcja ekologiczna i produkcja i sprzedaż produktów lokalnych
- oferuje nowoczesną infrastrukturę oświatową oraz wysoki poziom edukacji dla dzieci w wieku szkolnym, wspierając ich w osiąganiu sukcesów w szkole i poza nią, jak również zapewnia dobrą opiekę dla dzieci w przedszkolu i żłobku
- oferuje adekwatne wsparcie grupom społecznym o różnych potrzebach – w tym osobom niepełnosprawnym, seniorom, młodzieży, rodzinom z dysfunkcjami, itp.
- jest miejscem otwartym, włącza różne grupy społeczne do życia społecznego i publicznego, wspiera tożsamość lokalną, zapewnia ciekawe i dostępne usługi kulturalne
- zachęca mieszkańców do partycypacji, podejmowania działań wolontarystycznych, prowadzenia organizacji pozarządowych i rozwijania ekonomii społecznej oraz wszelkich form aktywności na rzecz rozwoju lokalnego, w tym w oparciu o świetlice wiejskie.

4.2. Misja Gminy Trzebielino

Misja Gminy Trzebielino określa w syntetycznym ujęciu zadanie organizacji – Gminy – jakie zostaje jej postawione w związku z realizacją przedmiotowej Strategii.

Misja Gminy Trzebielino

Misją Gminy Trzebielino jest:

Zapewnienie atrakcyjnych warunków do zamieszkania, pracy, prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej w oparciu o istniejące uwarunkowania oraz tworzenie atrakcyjnej, wielowymiarowej oferty i jej aktywną promocję. Gmina Trzebielino aktywnie i mądrze zarządza przestrzenią i sprawami lokalnymi, włącza społeczność lokalną w działania rozwojowe, chroni lokalną przyrodę i środowisko naturalne, co sukcesywnie podnosi jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną oraz konkurencyjność gospodarczą i turystyczną.

4.3. Cele rozwoju Gminy Trzebielino

Cele strategiczne mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. Cele strategiczne odpowiadają na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć?”.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Tym samym odpowiadają na pytanie: „jak to chcemy osiągnąć?”.

Na bazie przedstawionych powyżej założeń, w poniższym rozdziale przedstawiono cele główne, cele strategiczne, cele operacyjne a w kolejnym rozdziale - kierunki działań/typy projektów do realizacji w przyszłości na terenie Gminy Trzebielino. W przypadku wskazanych typów projektów, mają one charakter przykładowy i wynikają z propozycji władz oraz pracowników Urzędu Gminy i jednostek samorządowych, uwag i opinii mieszkańców gminy, którzy w części celów wskazywali wprost na potrzebę realizacji konkretnych typów projektów – podane przykłady nie zamykają natomiast listy zadań jakie będą realizowane w każdym z celów.

W ramach procesu planowania założeń Strategii wyznaczono do realizacji 3 cele główne – po jednym w każdej z wydzielonych sfer funkcjonalnych gminy, opartych o założenia przeprowadzonej analizy SWOT. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe uwarunkowania wyznaczono następujące cele główne do realizacji:

Sfera przestrzenna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza
Cel główny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni, dobrej infrastruktury oraz ochrona zasobów środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju funkcji osiedleńczej, gospodarczej i turystycznej Gminy Trzebielino.	Cel główny II: Wysoka jakość infrastruktury i usług edukacyjnych, społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne.	Cel główny III: Poprawa konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino.

Cel główny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni, dobrej infrastruktury oraz ochrona zasobów środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju funkcji osiedleńczej, gospodarczej i turystycznej Gminy Trzebielino.

Cel główny I wynika z zarówno z wzajemnych zależności na linii mocne strony – szanse jak i potrzeb rozwojowych mających swoje źródło w słabych stronach rozwoju gminy.

W kwestii mocnych stron cel bazuje na wykorzystaniu przede wszystkim położenia geograficznego oraz posiadanych walorów środowiska naturalnego, w tym wysokiej lesistości i potencjale turystycznym i rekreacyjnym części obszaru gminy, dużym udziale terenów rolniczych czy potencjale do produkcji energii z odnawialnych źródeł. Lokalizacja gminy w niedużej odległości od Słupska oraz na trasie ważnych szlaków komunikacyjnych w tym także w oparciu o szanse wynikające z planowanego przebiegu trasy VIA Pomerania oraz planowanego wznowienia ruchu pasażerskiego linii olejowej 212 decyduje o rosnącej atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy, jednak silna konkurencja obszarów podmiejskich wymaga, aby działania gminy związane z przygotowaniem terenów inwestycyjnych i pozyskiwaniem inwestorów były dynamiczniejsze niż dotychczas. Wśród słabych stron wskazano bowiem niewystarczającą ilość miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wynikającego z tego faktu niedostatku wyznaczonych/przygotowanych terenów pod odpowiedni rodzaj inwestycji.

Cel I przełoży się zatem na działania z zakresu wyznaczania i uzbrajania terenów pod inwestycje rozumiane jako mieszkalnictwo oraz wyznaczania i uzbrajania terenów na potrzeby gospodarcze, w tym produkcyjne i usługowe oraz wyznaczania terenów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Cel ten jest stanowi podwaliny pod politykę przestrzenną w Gminie Trzebielino, która winna uwzględniać zróżnicowanie obszaru gminy, tj. 3 strefy różniące się charakterem zagospodarowania i z predyspozycjami dla rozwoju nowego zainwestowania i zabudowy w tym:

- część północna – o dominacji funkcji rolniczej i z dużym potencjałem do rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych,

- część środkowa – wielofunkcyjna – z największymi miejscowościami (Trzebielino, Zielin), rozwiniętymi usługami i innymi pozarolniczymi działalnościami gospodarczymi, z najważniejszymi ciągami komunikacji,
- zalesiona część południowa i zachodnia gminy z rzekami Wieprzą i Pokrzywną oraz ich dopływami, predysponowaną do turystyki i rekreacji.

Cel I główny dotyczy także rozwoju infrastruktury publicznej gminy, tj. infrastruktury komunalnej, takiej jak: sieci wodno-kanalizacyjnej, infrastruktury i organizacji systemu zagospodarowania odpadów, infrastruktury energetyki lokalnej, rozwoju sieci dróg i transportu publicznego, oświetlenia, jak również infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i zieleni. Pomimo znacznego zwodociągowania i skanalizowania oraz efektywnego systemu gospodarki odpadami, jak również licznych inwestycji w infrastrukturę, polityka rozwoju gminy winna zmierzać do poprawy jakości istniejącej infrastruktury wod-kan., poprawy bezpieczeństwa i uzupełnienia braków w infrastrukturze komunikacyjnej oraz infrastrukturze technicznej. Infrastruktura komunalna obejmuje również budownictwo komunalne i społeczne, które jest ważnym wyzwaniem dla Gminy Trzebielino, uwidocznionym w słabych stronach Analizy SWOT. Koresponduje ono z szansą dotyczącą udziału Gminy w inicjatywie Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej KZN Kaszuby, której dalsze działania mogą stanowić ważne wypełnienie tej zidentyfikowanej potrzeby.

W ramach celu I istotne są także działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym, co związane jest m.in. z zachowaniem bioróżnorodności w ekosystemach istniejących w gminie jezior poprzez m.in. ograniczenie zanieczyszczenia wód w zbiornikach wodnych, a także z rozwojem i poprawą jakości infrastruktury komunalnej, zwiększeniem produkcji energii z OZE i jej wykorzystania, ale także z działaniami promującymi proekologiczne postawy mieszkańców, turystów czy przedsiębiorców. Szczególnie istotne w tym zakresie jest uwzględnienie w celach i kierunkach rozwoju Gminy Trzebielino zapisów i regulacji wynikających z dokumentów wojewódzkich takich jak:

- Uchwała Nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu oraz Uchwała Nr 603/XLVIII/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu;
- Uchwała Nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;

- Uchwała Nr 173/XV/25 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2030;

- Uchwała Nr 618/L/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego 2030.

W konsekwencji w ramach celu głównego wyznaczono do realizacji trzy cele strategiczne, tj.:

I.1: WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY TRZEBIELINO poprzez zintegrowane planowanie przestrzenne wspierające rozwój gospodarczy, mieszkaniowy i energetyczny gminy oraz przygotowanie terenów pod inwestycje i ich promocję,

I.2. ROZWÓJ I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH,

I.3. ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO poprzez ochronę przyrody, bioróżnorodności i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Cel główny II: Wysoka jakość infrastruktury i usług edukacyjnych, sportowych, społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne.

Cel wynika zarówno z synergii pomiędzy mocnymi stronami oraz szansami, jak i potrzebami rozwojowymi mającymi swoje źródło w słabych stronach gminy. W kwestii silnych stron cel bazuje na wykorzystaniu potencjału gminy w postaci dobrego dostępu do infrastruktury i usług oświatowych i społecznych, wynikającego z dotychczasowej modernizacji szkół, zapewnionego dostępu do wychowania przedszkolnego czy aktywności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. I choć nie ma potrzeby istotnych działań w rozbudowę infrastruktury oświatowej czy sportowej, to jednak niezbędne są prace modernizacyjne w obiektach zarówno oświatowych jak i sportowych, poziom i jakość kształcenia w gminie wymaga inwestowania w celu poprawy wyników z egzaminów i wyrównania szans dzieci i młodzieży w odniesieniu zarówno do jakości edukacji czy zajęć pozalekcyjnych jak i oferty spędzania wolnego czasu. Poprawy wymaga także lepsza organizacja wychowania przedszkolnego o opieki nad dziećmi do lat 3, tak, aby godziny pobytu dzieci w placówkach odpowiadały potrzebom osób pracujących i dojeżdżających do pracy.

W odniesieniu do infrastruktury i usług społecznych pilnych działań wymaga przygotowanie się na wyzwania wynikające z prognozy demograficznej poprzez głównie rozwijanie infrastruktury i usług społecznych na rzecz osób senioralnych. Strategia zakłada w szczególności stworzenie obiektów opieki całodobowej, pobytovej oraz domów dziennego pobytu dla osób starszych. Istotne jest także zapewnienie mieszkańcom Gminy Trzebielino możliwości korzystania z mieszkań chronionych, treningowych czy socjalnych zapewniających równe szanse osobom potrzebującym, z niepełnosprawnościami, wykluczonym czy zagrożonym wykluczeniem. Strategia przewiduje także wszelkie systematyczne działania związane z rozwiązywaniem problemów społecznych, takich jak patologie, wykluczenie społeczne, choroby cywilizacyjne i inne problemy zdrowotne, itp.

Zidentyfikowany w diagnozie niski poziom partycypacji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy Trzebielino, to także wyzwanie, które ogranicza sprawny rozwój gminy w wielu wymiarach. Dość gęsta istniejąca infrastruktura kultury, infrastruktura społeczna świetlic czy istnienie ciał dialogu, nie idzie jeszcze w parze z wysokim poziomem zaangażowania społecznego i publicznego. Działania Gminy Trzebielino będą zatem nakierowane także na stymulowanie wzrostu aktywności w tym liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych, zwiększenie aktywności mieszkańców na rzecz dobra wspólnego, korzystania z instrumentów partycypacji społecznej (jak np. inicjatywy lokalnej, funduszu sołectkiego, konkursów dotacyjnych dla organizacji, rozwój ekonomii społecznej, itp.), co wpłynie pozytywnie na kapitał społeczny gminy. Sprzyjać temu mogą także działania związane z włączeniem mieszkańców w działania kulturalne realizowane przez Bibliotekę – Gminne Centrum Kultury w Trzebielinie.

W kontekście szans na rozwój należy wskazać przede wszystkim możliwość skorzystania ze środków UE i krajowych na realizację celów społecznych, których wykorzystanie zależeć będzie od aktywności w pozyskiwaniu funduszy na te cele przez samą gminę oraz przez partnerstwa o charakterze ponadgminnym, w których gmina bierze udział (LGD PDS, RLGD PB, SIM KZN Kaszuby, itp.).

W konsekwencji w ramach celu głównego wyznaczono do realizacji dwa cele strategiczne, tj.:

II.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY OPIEKI NAD DZIEĆMI ORAZ EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY – odnoszący się głównie do kwestii publicznej infrastruktury oświatowej, oferty jakości edukacji, organizacji usług wychowania przedszkolnego opieki nad dziećmi do lat 3.

II.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I POBUDZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW – to cel związany z infrastrukturą społeczną, dziedzictwem kulturowym, kapitałem społecznym oraz jakością usług społecznych i kulturalnych w Gminie Trzebielino, tworzeniem dobrych warunków do aktywności mieszkańców w różnych formach – uczestnictwa w konsultacjach, ciałach dialogu, działania w organizacjach pozarządowych, realizacji projektów, jak również zachęcania mieszkańców do aktywności w tworzeniu i korzystaniu z oferty społeczno-kulturalnej w gminie.

Cel główny III: Poprawa konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino.

Cel główny III bazuje na wykorzystaniu przede wszystkim położenia geograficznego, tj. położenia na ważnych szlakach komunikacyjnych, cech geograficznych obszaru – tak jak znaczny areał terenów rolniczych, dobre warunki do lokalizacji farm wiatrowych i fotowoltaicznych, lesistości oraz posiadanych walorów środowiska naturalnego, takich jak obszary atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjne, w tym obszary chronione, dostępne rzeki, jeziora. Wyżej wymienione czynniki decydują o istotnej konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino, jednakże silna konkurencja sąsiednich obszarów czy zlokalizowanych w bliższej

odległości od Słupska czy Bytowa wymaga, aby działania Gminy Trzebielino na rzecz rozwoju gospodarczego były dynamiczniejsze niż dotychczas. Cel III koresponduje bezpośrednio z celem I związanym z przygotowaniem terenów inwestycyjnych (co będzie wyprzedzać niejako pozostałe działania zaplanowane w ramach celu III) oraz z rozwojem infrastruktury istotnej dla prowadzenia działalności gospodarczej (internet, jakość dróg, itp.) czy działaniem na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu Gminy Trzebielino i całego obszaru funkcjonalnego Pomorza Środkowego. Szczególnie istotne w tym zakresie jest uwzględnienie w celach i kierunkach rozwoju Gminy Trzebielino zapisów i regulacji wynikających z dokumentów wojewódzkich takich jak:

- Uchwała Nr 586/162/20 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego;

- Uchwała Nr 788/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Pomorskiego;

W celu III kładzie się nacisk na kreowanie wizerunku Gminy Trzebielino jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Zapobiegając dalszemu spadkowi salda migracji Gmina Trzebielino przewiduje działania na rzecz rozwoju gospodarczego poprzez aktywne pozyskiwanie inwestorów oraz sprzedaż gruntów przygotowanych pod inwestycje, w szczególności w branżach o znaczącym potencjale rozwoju, tj. rolnictwo, leśnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, energetyka odnawialna, turystyka i rekreacja, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kwalifikowanej (kajakarstwo, rekreacja, ekoturystyka, slow tourism, etc.) oraz produkcja i dystrybucja produktów lokalnych. Po stronie słabych stron istnieją czynniki, które wymagają neutralizacji, aby mocne strony mogły stanowić realny czynnik stymulujący rozwój gospodarczy – jak np. słaba oferta i baza turystyczna, niewystarczające zagospodarowanie turystyczne, toteż w ramach celu III zaplanowano kierunki działania sprzyjające rozwojowi infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej i promocję turystyczną Gminy Trzebielino.

Dodatkowym kierunkiem jest koncentracja na działaniach ułatwiających podnoszenie poziomu kwalifikacji i wykształcenia mieszkańców. Przewiduje się także promocję przedsiębiorczości w społeczności lokalnej, tworzenie zachęt i ułatwień dla przedsiębiorców.

W rezultacie zaplanowano w ramach celu głównego III dwa cele strategiczne:

III.1: PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU KOMUNIKACYJNEMU GMINY TRZEBIELINO poprzez poprawę jakości dróg publicznych, działania na rzecz rozwoju systemu komunikacji publicznej dostępnej na terenie Gminy i cyfryzację

III.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ - związany głównie z działaniami na rzecz rozwoju ww. konkretnych branż gospodarki, promocją, pozyskiwaniem inwestorów, wsparciem przedsiębiorców, ułatwianiem podnoszenia kwalifikacji mieszkańców, itp.

Poniżej przedstawiono matrycę rozkładu celów głównych i celów strategicznych – zgodnie z powyższym opisem.

Sfera przestrzenna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza
Cel główny I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni, dobrej infrastruktury oraz ochrona zasobów środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju funkcji osiedleńczej, gospodarczej i turystycznej Gminy Trzebielino.	Cel główny II: Wysoka jakość infrastruktury i usług edukacyjnych, społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne	Cel główny III: Poprawa konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino.
Cele strategiczne		
I.1. WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY TRZEBIELINO poprzez zintegrowane planowanie przestrzenne wspierające rozwój gospodarczy, mieszkaniowy i energetyczny gminy oraz przygotowanie terenów pod inwestycje i ich promocję,	II.1: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY OPIEKI NAD DZIEĆMI ORAZ EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY Cel odnoszący się głównie do kwestii publicznej infrastruktury oświatowej, opieki nad dziećmi, obejmuje także rozwój usług oświatowych i opieki nad dziećmi.	III.1: PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU KOMUNIKACYJNEMU GMINY TRZEBIELINO poprzez poprawę jakości dróg publicznych, działania na rzecz rozwoju systemu komunikacji publicznej dostępnej na terenie Gminy i cyfryzację
I.2. ROZWÓJ I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH	II.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I POBUDZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW Cel związany z rozwojem infrastruktury i usług społecznych oraz ochrony zdrowia, podnoszeniem atrakcyjności oferty kulturalnej i sportowej oraz z budowaniem kapitału społecznego, tworzeniem dobrych warunków do aktywności mieszkańców w różnych formach partycypacji oraz uczestnictwa w tworzeniu i korzystaniu z oferty społeczno-kulturalnej w gminie.	III.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ Cel związany głównie z działaniami na rzecz rozwoju ww. konkretnych branż gospodarki, promocja, pozyskiwanie inwestorów, wsparcie przedsiębiorców, ułatwianie podnoszenia kwalifikacji mieszkańców, itp.
I.3. ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO poprzez ochronę przyrody, bioróżnorodności i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.		

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

W niniejszym rozdziale zestawiono przedstawiono wyszczególnienie ze wskazanych powyżej celów głównych i strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań przewidzianych do realizacji do roku 2035. Kierunki działań to kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Kierunki działań służą realizacji założonych celów, są podstawą wdrażania strategii.

CEL GŁÓWNY I: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni, dobrej infrastruktury oraz ochrona zasobów środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju funkcji osiedleńczej, gospodarczej i turystycznej Gminy Trzebielino

CEL STRATEGICZNY I.1: WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ I FUNKCJI OSIEDLEŃCZEJ GMINY TRZEBIELINO

Cel operacyjny I.1.1: Zintegrowane planowanie przestrzenne wspierające rozwój gminy

Kierunki działań:

1. Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Trzebielino odpowiadającego aktualnym potrzebom
2. Sukcesywne aktualizowanie i opracowywanie nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
3. Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową w gminie
4. Wyznaczenie terenów pod lokalizację inwestycji w Odnawialne Źródła Energii
5. Ograniczenie lokalizacji uciążliwych inwestycji w obszarach o dużej atrakcyjności turystycznej

Cel operacyjny I.1.2: Poprawa atrakcyjności osiedleńczej gminy Trzebielino

1. Aktywna promocja gminy jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i sprzedaż terenów pod zabudowę jednorodzinną
2. Budowa mieszkalnictwa społecznego i komunalnego w oparciu o udział gminy w Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej KZN Kaszuby
3. Prorodzinna polityka społeczna w gminie

CEL STRATEGICZNY I.2: ROZWÓJ I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH

Cel operacyjny I.2.1: Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko

Kierunki działań:

1. Uzupełnienie i modernizacja istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy
2. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym wymiana źródeł ogrzewania konwencjonalnych na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych, wykorzystanie instalacji fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej, budowa magazynów energii
3. Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym inwestycje podnoszące poziom segregacji i zagospodarowania odpadów (w tym także bioodpadów)
4. Działania na rzecz zmniejszenia energochłonności obiektów użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację

Cel operacyjny I.2.2: Poprawa bezpieczeństwa publicznego mieszkańców

Kierunki działań:

1. Uzupełnienie i modernizacja istniejącej infrastruktury bezpieczeństwa publicznego (modernizacja remizy strażackiej, doposażenie jednostki pożarniczej, tworzenie i Stworzenie Centrum Obrony Cywilnej, wyposażenie miejsc schronienia, wyposażenie gminy w sprzęt krytyczny, np. agregaty, itp.)
2. Wspieranie odporności społeczności lokalnej na kryzysy poprzez edukację służb i mieszkańców (w tym w zakresie obrony cywilnej)
3. Współpraca z służbami zewnętrznymi w przygotowaniach na sytuacje kryzysowe

CEL STRATEGICZNY I.3. ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO poprzez ochronę przyrody, bioróżnorodności i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym

Cel operacyjny I.3.1: Zachowanie bioróżnorodności na terenie gminy i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym

Kierunki działań:

1. Zachowanie bioróżnorodności w wodach na terenie gminy, w tym w szczególności wodach Jeziora Trzebielińskiego
2. Odnowa i rewitalizacja terenów zielonych, ze szczególną troską o zachowanie bioróżnorodności oraz wykorzystanie błękitno-zielonej infrastruktury w zagospodarowaniu terenów
3. Edukacja ekologiczna mieszkańców i promowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego (edukacja w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz ochrony klimatu, działania minimalizujące wykorzystanie opakowań bezzwrotnych, zwiększenie poziomu segregacji odpadów, itp.)

CEL GŁÓWNY II: Wysoka jakość infrastruktury i usług edukacyjnych, społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne

CEL STRATEGICZNY II.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY OPIEKI NAD DZIEĆMI ORAZ EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel operacyjny II.1.1: Poprawa warunków i jakości edukacji w szkołach na terenie gminy

Kierunki działań:

1. Modernizacja infrastruktury i doposażenie gminnych placówek oświatowych, w tym dostosowanie dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami
2. Podnoszenie kompetencji kadry oświaty
3. Zwiększenie udziału placówek gminnych w programach podnoszących jakość kształcenia, projektach i wymianach międzynarodowych
4. Zwiększenie dostępu dla dzieci i młodzieży do dodatkowych zajęć i atrakcyjnych form edukacji wyrównującej szanse edukacyjne i socjoterapii oraz rewalidacji (w tym

sportowe, kulturalne, logopedyczne, pedagogiczne, psychologiczne, zajęcia językowe, wyrównawcze czy asystent międzykulturowy dla dzieci imigranckich, itp.)

5. Realizacja programu stypendialnego dla uczniów za bardzo dobre wyniki w nauce i sporcie, zaangażowanie społeczne oraz stypendium socjalnego dla uczniów z uboższych rodzin

Cel operacyjny II.1.2: Poprawa warunków funkcjonowania opieki nad dziećmi na terenie gminy

Kierunki działań:

1. Stworzenie oferty opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobka gminnego, klubów dziecięcych)
2. Analiza potrzeb i dostosowanie funkcjonowania punktów przedszkolnych do potrzeb zawodowych rodziców

CEL STRATEGICZNY II.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I POBUDZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW

Cel operacyjny II.2.1: Poprawa dostępności do infrastruktury i usług społecznych oraz ochrony zdrowia na terenie gminy

Kierunki działań:

1. Budowa obiektów opieki całodobowej, pobytovej oraz domów dziennego pobytu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami
2. Budowa mieszkań chronionych i socjalnych
3. Wspierania udziału sektora pozarządowego i gospodarczego w realizacji usług społecznych na terenie gminy
4. Działania na rzecz poprawy dostępu do usług ochrony zdrowia w tym budowa ośrodka zdrowia, działania na rzecz profilaktyki prozdrowotnej dla mieszkańców, w tym udział w programach promujących badania profilaktyczne, aktywność i zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie, dobrostan psychiczny, itp.
5. Działania na rzecz włączenia społecznego osób (i ich rodzin) z grup wykluczonych i zagrożonych marginalizacją takich jak m.in. osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, bezrobotnych, wychodzących z uzależnień i innych problemów, żyjących w niedostatku, rodziców i dzieci doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych, osób z rodzin imigranckich

Cel operacyjny II.2.2: Wykorzystanie sieci świetlic wiejskich na potrzeby społeczne i kulturalne

Kierunki działań:

1. Budowa, modernizacja i wyposażenie świetlic wiejskich adekwatnie do potrzeb mieszkańców – tworzenie Społecznych Centrów Aktywności
2. Animacja społeczności lokalnej poszczególnych miejscowości wokół działań w świetlicach wiejskich
3. Współpraca świetlic gminy w sieci centrów aktywności lokalnej w ramach współpracy z LGD PDS

4. Stworzenie atrakcyjnych programów działania świetlic odpowiednio do potrzeb lokalnych, z uwzględnieniem socjoterapii i usług społecznych oraz przy zaangażowaniu społeczności lokalnej

Cel operacyjny II.2.3: Podniesienie jakości infrastruktury i oferty kulturalnej oraz sportowej i zwiększenie jej dostępności dla różnych grup odbiorców

Kierunki działań:

1. Budowa i modernizacja gminnej infrastruktury kultury i wyposażenia w tym dostosowania dla osób ze szczególnymi potrzebami
2. Wspieranie ochrony obiektów zabytkowych i o znaczeniu historycznym, ich promocja i włączenie w szlaki kulturowe
3. Poszerzenie oferty kulturalnej, zwiększenie jej dostępności poza Trzebielinem i Suchorzem, wzmocnienie promocji działań kulturalnych i integracyjnych
4. Włączenie mieszkańców w proces współtworzenia oferty kulturalnej na terenie gminy i zachęcenie do aktywnego uczestnictwa w lokalnych działaniach kulturalnych
5. Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy, w tym przebudowa boiska sportowego w Trzebielinie
6. Wsparcie klubów sportowych i organizacji działających w obszarze kultury poprzez m.in. dofinansowanie dodatkowych zajęć sportowych i kulturalnych dla mieszkańców w oparciu o istniejącą infrastrukturę kultury, sportową i świetlic wiejskich

Cel operacyjny II.2.4: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i społecznym Gminy Trzebielino

Kierunki działań:

1. Zwiększenie możliwości wywierania realnego wpływu mieszkańców na politykę gminy poprzez stosowanie różnych instrumentów partycypacji publicznej, takich jak: budżet sołecki, aktywne metody konsultacji społecznych, rzetelne ich przeprowadzanie
2. Tworzenie kultury dialogu społecznego, skuteczniejsze zachęcanie mieszkańców do wypowiedzi i włączanie ich do współtworzenia rozwiązań na różnych etapach procesu decyzyjnego w gminie
3. Wspieranie i realne zaangażowanie ciał dialogu – Rady Seniorów, Młodzieżowej Rady Gminy, itp. – w kreowanie przedsięwzięć istotnych z perspektywy tych grup społecznych
4. Wspieranie tworzenia i funkcjonowania organizacji społecznych na terenie gminy, w tym kół gospodyń wiejskich oraz powierzanie im zadań z zakresu pożytku publicznego, realizację projektów partnerskich, udostępnianie mienia gminnego na działania i powierzanie w zarządzanie organizacjom.

CEL GŁÓWNY III: Poprawa konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino

CEL STRATEGICZNY III.1. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU KOMUNIKACYJNEMU GMINY TRZEBIELINO

Cel operacyjny III.1.1: Poprawa jakości infrastruktury drogowej

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju infrastruktury drogowej i towarzyszącej na istniejących i planowanych nowych szlakach komunikacyjnych (droga krajowa nr 21, droga wojewódzka 209, VIA Pomerania) oraz aktywny udział w procesach konsultacyjnych w tym zakresie
2. Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie gminy, w tym sukcesywna budowa i modernizacja dróg gminnych, budowa ciągów pieszych, pieszo-jezdnym oraz rowerowych, rozbudowa oświetlenia ulicznego i doświetlenie w niewralgicznych punktach poprawiające komfort i bezpieczeństwo użytkowników, itp.

Cel operacyjny III.1.2: Poprawa dostępności komunikacji publicznej na terenie gminy

Kierunki rozwoju:

1. Aktywne uczestnictwo gminy w działaniach na rzecz przywrócenia połączeń kolejowych na linii 212
2. Stworzenie miejsca przesiadkowego na linii kolejowej 212
3. Lobbowanie i wspieranie utrzymania istniejących warunków realizacji połączeń komunikacją publiczną autobusową przez lokalnych przewoźników

Cel operacyjny III.1.3: Wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań cyfrowych

1. Poprawa dostępu do sieci internetowej na terenie gminy
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu i wspieranie bezpieczeństwa w sieci poprzez podnoszenie kompetencji mieszkańców w tym zakresie
3. Poprawa wykorzystania nowoczesnych technologii w realizacji usług publicznych

CEL STRATEGICZNY III.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ

Cel operacyjny III.2.1: Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy ze szczególnym uwzględnieniem istotnych w gminie branż

Kierunki działań:

1. Rozwój infrastruktury do obsługi wyznaczonych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie terenów, rozbudowa infrastruktury teletechnicznej, itp.
2. Aktywna promocja gminy w kierunku pozyskania inwestorów oraz promocja oferty turystycznej
3. Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne obszarów cennych turystycznie, w tym: rozbudowa systemu tras rowerowych, zagospodarowanie turystyczne jeziora Trzebielińskiego, wyznaczanie, oznakowanie szlaków turystycznych, itp.
4. Współpraca z partnerami w rozwijaniu szlaków turystycznych, w tym wyznaczaniu i organizowaniu szlaków na terenach leśnych
5. Odtwarzanie oznakowania szlaków, itp.
6. Rozwój rolnictwa, przemysłu drzewnego i lokalnego przetwórstwa spożywczego, w tym produktów regionalnych/lokalnych
7. Tworzenie przyjaznych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy poprzez system ulg dla przedsiębiorców, sprawną obsługę

administracyjną przedsiębiorców i inne sprzyjające rozwojowi gospodarczemu działania gminy

8. Aktywizacja zawodowa i wspieranie podnoszenia kwalifikacji mieszkańców zakładania działalności w branży turystycznej w celu poszerzenia oferty noclegowej.

6. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

W niniejszym rozdziale zaprezentowano matrycę celów oraz kierunków rozwoju Gminy Trzebielino wraz z przypisanymi do nich rezultatami w postaci wskaźników z podaniem wartości bazowej i oczekiwanej zmiany wyniku realizacji strategii. Efekty realizacji założeń Strategii wynikają zatem z zaprezentowanych wyników realizacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii na poziomie rezultatów i założonego oddziaływania na strukturę społeczno – gospodarczą regionu. W tym kontekście założone cele Strategii, a w konsekwencji także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego gminy w chwili obecnej oraz wniosków wysnutych na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT. Założone efekty realizacji Strategii pozwolą bowiem w ujęciu długofalowym na wykorzystanie i wzmocnienie posiadanego potencjału gminy oraz wyeliminowanie lub ograniczenie słabych stron jej rozwoju. W tym kontekście w odniesieniu do przyjętych obszarów i 3 sfer funkcjonowania gminy przedstawiono główne efekty realizacji założeń Strategii.

W kontekście uwarunkowań leżących po stronie sfery przestrzennej, głównymi efektami realizacji założeń Strategii będzie oddziaływanie na gospodarkę przestrzenną i jakość infrastruktury komunalnej oraz usług publicznych w gminie, tak związanych ochroną środowiska, jak i jakością życia i bezpieczeństwem publicznym, co przełoży się m.in. na atrakcyjność osiedleńczą Gminy Trzebielino. W tym zakresie efektami realizacji założeń Strategii będą:

- a. zwiększenie obszaru gminy pokrytego opracowanymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminie,
- b. zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- c. zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe,
- d. poprawa dostępu mieszkańców gminy do mieszkań społecznych/komunalnych,
- e. poprawa jakości infrastruktury wod-kan.,
- f. zwiększenie poziomu segregacji odpadów,
- g. zwiększenie poziomu wytwarzania energii z instalacji OZE stosowanych na obiektach użyteczności publicznej,
- h. wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Trzebielino,
- i. zwiększenie powierzchni terenu/wód objętych działaniami na rzecz ochrony bioróżnorodności,
- j. podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na sferę publiczną gminy będzie:

- a. poprawa ładu przestrzennego w gminie,
- b. poprawa warunków bytowych mieszkańców,
- c. zwiększenie bezpieczeństwa ludności,
- d. wzrost liczby nowych mieszkańców gminy,
- e. zmniejszenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko.

W odniesieniu do zagadnień dotyczących sfery społecznej - realizacja założonych celów i przedsięwzięć będzie miała wpływ na poprawę sytuacji w zakresie sfery edukacji, sferze opieki nad dziećmi, sferze wsparcia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami. Sfera ta obejmuje także interwencję w obszary takie jak tożsamość kulturowa i aktywność społeczna, przekładając się na ogólną poprawę jakości zaangażowania mieszkańców gminy w sprawy publiczne i na rzecz dobra ogółu. W tym zakresie jako efekty realizacji Strategii w poszczególnych dziedzinach należy wskazać na:

- a. podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych na terenie gminy,
- b. utrzymanie zaangażowania szkół w programach podnoszących jakość kształcenia,
- c. stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie,
- d. zwiększenie dostępu osób starszych do usług społecznych,
- e. stworzenie oferty mieszkań chronionych i socjalnych,
- f. zwiększenie wykorzystania świetlic wiejskich jako miejsc aktywności mieszkańców,
- g. wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy,
- h. zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców,
- i. zwiększenie aktywności mieszkańców,
- j. utrzymanie liczby organizacji społecznych działających na terenie gminy,
- k. zwiększenie budżetu Programu Współpracy Gminy Trzebielino z Organizacjami Pozarządowymi.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na sferę społeczną gminy będzie w konsekwencji:

- a. poprawa wyników egzaminów ósmoklasistów,
- b. lepsze wsparcie dla osób starszych oraz zagrożonych wykluczeniem,
- c. poprawa warunków godzenia życia rodzinnego z zawodowym,
- d. wzrost udziału mieszkańców w życiu społecznym, kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym,
- e. poszerzenie zakresu działań pożytku publicznego realizowanych przez gminę we współpracy z sektorem społecznym.

W odniesieniu do kwestii leżących w obszarze sfery gospodarczej głównymi długofalowymi rezultatami realizacji założeń Strategii będzie poprawa konkurencyjności gospodarki gminy. Efekt ten będzie realizowany zarówno poprzez rozwój sfery gospodarki rolnej oraz rozwój ogólnie pojętej przedsiębiorczości, w tym w oparciu o potencjały lokalne, w tym: rolniczy, energetyczny, turystyczny. Szczegółowe efekty realizacji założeń Strategii będą w tym względzie dotyczyły:

- a. poprawa jakości dróg,

- b. poprawa bezpieczeństwa drogowego,
- c. utrzymanie istniejącej komunikacji publicznej dostępnej na terenie Gminy Trzebielino,
- d. wzrost przedsiębiorczości,
- e. zwiększenie długości ścieżek/tras rowerowych na terenie gminy,
- a. utrzymanie znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce.

Długofalowym oddziaływaniem zaplanowanych działań na sferę gospodarczą gminy będzie w konsekwencji:

- a. wzrost poziomu inwestycji na terenie gminy,
- b. wzrost liczby turystów odwiedzających gminę
- c. poprawa atrakcyjności lokalnego rynku pracy.

Do matrycy dodano również dane dotyczące potencjalnych źródeł finansowania oraz szacowanego czasu wdrożenia.

W realizacji strategii uczestniczyć będzie Urząd Gminy Trzebielino wraz z jednostkami podległymi, jak również w wybranych przypadkach, do realizacji zadań wykraczających poza kompetencje samej gminy przypisano także partnerów, którzy wesprą realizację niektórych zadań. Uczestników realizacji wskazanych kierunków rozwoju również wskazano w poniższej matrycy.

I.	CEL GŁÓWNY: Zapewnienie atrakcyjnej przestrzeni, dobrej infrastruktury oraz ochrona zasobów środowiska naturalnego na potrzeby rozwoju funkcji osiedleńczej, gospodarczej i turystycznej Gminy Trzebielino		
I.1	CEL STRATEGICZNY I.1. WZROST ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ I FUNKCJI OSIEDLEŃCZEJ GMINY TRZEBIELINO		
I.1.1.	Cel operacyjny I.1.1. Zintegrowane planowanie przestrzenne wspierające rozwój gminy		
Kierunki działań	• Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Trzebielino odpowiadającego aktualnym potrzebom • Sukcesywne aktualizowanie i opracowywanie nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego • Przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową w gminie • Wyznaczenie terenów pod lokalizację farm wiatrowych i fotowoltaicznych • Ograniczenie lokalizacji uciążliwych inwestycji w obszarach o dużej atrakcyjności turystycznej		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie obszaru gminy pokrytego opracowanymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminie - zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod inwestycje		
Wskaźniki osiągnięcia	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- opracowany Plan Ogólny	- 2025: 0 szt.	- 2026 – 1 szt.

zakładanych rezultatów	- udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (GUS)	- 2023: 14,36%	- 2035: 18%
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027.		
Termin realizacji	2026-2035		
I.1.2.	Cel operacyjny I.1.2. Poprawa atrakcyjności osiedleńczej gminy Trzebielino		
Kierunki działań	- Aktywna promocja gminy jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i sprzedaż terenów pod zabudowę jednorodzinną - Budowa mieszkalnictwa społecznego w oparciu o udział gminy w Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej KZN Kaszuby - Prorodzinna polityka społeczna w gminie		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Społeczna Inicjatywa mieszkaniowa KZN Kaszuby		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe - poprawa dostępu mieszkańców gminy do mieszkań społecznych/komunalnych,		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- powierzchnia terenów własnych gminy przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe	- 2023: 4,2 ha	- 2035: 9 ha
	- liczba mieszkań społecznych/komunalnych	- 2025 – 7 szt.	- 2025: 20 szt
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - budżet Państwa.		
Termin realizacji	2026-2035		
I.2.	CEL STRATEGICZNY I.2. ROZWÓJ I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ I USŁUG PUBLICZNYCH		
I.2.1.	Cel operacyjny I.2.1. Rozbudowa infrastruktury ochrony środowiska, zwiększenie wykorzystania technologii zmniejszających negatywne oddziaływanie na środowisko		
Kierunki działań	- Uzupełnienie i modernizacja istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy - Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym wymiana źródeł ogrzewania, wykorzystanie instalacji fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej, budowa magazynów energii - Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym inwestycje podnoszące poziom segregacji i zagospodarowania odpadów (w tym także bioodpadów) - Działania na rzecz zmniejszenia energochłonności obiektów użyteczności publicznej poprzez ich termomodernizację		

Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Zakład Usług Komunalnych w Trzebielinie - Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Dolnie		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie poziomu segregacji odpadów - zwiększenie poziomu wytwarzania energii z instalacji OZE stosowanych na obiektach użyteczności publicznej		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów wodociągowych (dane własne gminy)	- 0	- 2035: 1 szt.
	- liczba miejscowości o w pełni zmodernizowanej sieci wodociągowej (dane własne gminy)	- 2 miejscowości (Poborowo i Objezierze)	- 2035: 6 miejscowości
	- liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów kanalizacyjnych (dane własne gminy)	- 0	- 2035: 5 szt.
	- odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (dane własne gminy)	- 2024: 53,9 %	- 2035: 65%
	- poziom wytwarzania energii z instalacji OZE stosowanych na obiektach użyteczności publicznej	- 2025: 399,04 kW	- 2035: wzrost do 500 kW
Źródła finansowania	- środki własne Trzebielino, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki będące w gestii LGD/RLGD.		
Termin realizacji	2026-2035		
I.2.2.	Cel operacyjny I.2.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego mieszkańców		
Kierunki działań	• Uzupełnienie i modernizacja istniejącej infrastruktury bezpieczeństwa publicznego (modernizacja remiz strażackich, doposażenie jednostek pożarniczych, tworzenie i wyposażenie miejsc schronienia, itp.) • Wspieranie odporności społeczności lokalnej na kryzysy poprzez edukację służb i mieszkańców (w tym w zakresie obrony cywilnej) • Współpraca z służbami zewnętrznymi w przygotowaniach na sytuacje kryzysowe		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Ochotnicza Straż Pożarna - Zakład Usług Komunalnych w Trzebielinie - służby bezpieczeństwa publicznego - organizacje pozarządowe z terenu gminy.		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy Trzebielino		

	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	- liczba zrealizowanych nowych przedsięwzięć w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	- 2025: 0	Wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych.		
Termin realizacji	2026-2035		
I.3.	CEL STRATEGICZNY I.3. ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO poprzez ochronę przyrody, bioróżnorodności i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym		
I.3.1.	Cel operacyjny I.3.1. Zachowanie bioróżnorodności na terenie gminy i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym		
Kierunki działań	- Zachowanie bioróżnorodności w wodach na terenie gminy, w tym w szczególności wodach Jeziora Trzebielińskiego - Odnowa i rewitalizacja terenów zielonych, ze szczególną troską o zachowanie bioróżnorodności oraz wykorzystanie błękitno-zielonej infrastruktury w zagospodarowaniu terenów - Edukacja ekologiczna mieszkańców i promowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego (edukacja w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz ochrony klimatu, działania minimalizujące wykorzystanie opakowań bezzwrotnych, zwiększenie poziomu segregacji odpadów, itp.)		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Zakład Usług Komunalnych w Trzebielinie - Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Dolnie - Szkoły Podstawowe działające na terenie gminy		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie powierzchni terenu/wód objętych działaniami na rzecz ochrony bioróżnorodności - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba przedsięwzięć uwzględniająca zachowanie bioróżnorodność (dane własne gminy)	- 2025: 0	- 2035: 1
	- powierzchnia wód objęta działaniami na rzecz bioróżnorodności (dane własne gminy)	- 2025: 0	- 2035: 3 ha
	- liczba zbiorników wodnych objętych działaniami w zakresie zachowania	- 2025: 0	- 2035: 1

	bioróżnorodności (dane własne gminy)		
	- liczba działań z zakresu edukacji ekologicznej realizowanych rocznie na terenie gminy	- 2025: 3	- 2035: wzrost
Źródła finansowania	- środki własne Trzebielino, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - środki będące w gestii LGD/LGR.		
Termin realizacji	2026-2035		

II	CEL GŁÓWNY: Wysoka jakość infrastruktury i usług edukacyjnych, społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie poziomu zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne		
II.1.	CEL STRATEGICZNY II.1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY OPIEKI NAD DZIEĆMI ORAZ EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY		
II.1.1.	Cel operacyjny II.1.1. Poprawa warunków i jakości edukacji w szkołach na terenie gminy		
Kierunki działań	• Modernizacja infrastruktury i wyposażenie gminnych placówek oświatowych w tym dostosowanie dla osób z niepełnosprawnościami • Podnoszenie kompetencji kadry oświaty • Zwiększenie udziału placówek gminnych w programach podnoszących jakość kształcenia, projektach i wymianach międzynarodowych • Zwiększenie dostępu dla dzieci i młodzieży do dodatkowych zajęć i atrakcyjnych form edukacji wyrównującej szanse edukacyjne, socjoterapii i rewalidacji (w tym sportowe, kulturalne, logopedyczne, pedagogiczne, psychologiczne, zajęcia językowe, wyrównawcze czy asystent międzykulturowy dla dzieci imigranckich, itp.) • Realizacja programu stypendialnego dla uczniów za bardzo dobre wyniki w nauce i sporcie, zaangażowanie społeczne oraz stypendium socjalnego dla uczniów z uboższych rodzin		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino, - Szkoły Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - organizacje pozarządowe		
Rezultaty planowanych działań	- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych na terenie gminy - utrzymanie zaangażowania szkół w programach podnoszących jakość kształcenia		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- średnie wyniki z egzaminów ósmoklasistów	- 2024: j. pol. – 42 matematyka – 38 język obcy – 49	- 2035: j. pol. – 45 matematyka – 40 język obcy – 52
	- liczba szkół z gminy uczestniczących w programach podnoszących jakość kształcenia (liczba szkół)	- 3 szt.	- 3 szt.
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino,		

	- środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - środki innych programów.		
Termin realizacji	2026-2035		
II.1.2.	Cel operacyjny II.1.2. Poprawa warunków funkcjonowania opieki nad dziećmi na terenie gminy		
Kierunki działań	• Stworzenie oferty opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobka gminnego, klubów dziecięcych) • Dostosowanie funkcjonowania punktów przedszkolnych do potrzeb zawodowych rodziców		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - szkoły. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: -		
Rezultaty planowanych działań	- stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- miejsca w punktach opieki żłobkowej na terenie gminy	- 2025: 0	- 2026: 32
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, środki KPO - budżet Państwa (środki programu Aktywny Maluch).		
Termin realizacji	2026-2035		
II.2.	CEL STRATEGICZNY II.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I POBUDZENIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW		
II.2.1.	Cel operacyjny II.2.1. Poprawa dostępności do infrastruktury i usług społecznych oraz ochrony zdrowia na terenie gminy		
Kierunki działań	• Budowa obiektów opieki całodobowej, pobytovej oraz domów dziennego pobytu dla osób starszych • Budowa mieszkań chronionych i socjalnych • Wspierania udziału sektora pozarządowego i gospodarczego w realizacji usług społecznych na terenie gminy • Działania na rzecz poprawy dostępu do usług ochrony zdrowia w tym budowa ośrodka zdrowia oraz profilaktyki prozdrowotnej dla mieszkańców, w tym udział w programach promujących badania profilaktyczne, aktywność i zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie, dobrostan psychiczny, itp. • Działania na rzecz włączenia społecznego osób (i ich rodzin) z grup wykluczonych i zagrożonych marginalizacją takich jak m.in. osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, bezrobotnych, wychodzących z uzależnień i innych problemów, żyjących w niedostatku, rodziców i dzieci doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych, osób z rodzin imigranckich		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie - Zespół Interdyscyplinarny Gminy Trzebielino - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminna Rada Seniorów. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy:		

	- organizacje pozarządowe (w tym kluby sportowe) - placówki oświatowe i wychowawcze,		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie dostępu osób starszych do usług społecznych - stworzenie oferty mieszkań chronionych i socjalnych		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- stworzenie miejsc dziennego pobytu dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami	- 2025: 0	- 2035: 30
	- stworzenie miejsc w mieszkaniach chronionych/socjalnych	- 2025: 0	- 2035: 10
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych.		
Termin realizacji	2026-2035		
II.2.2.	Cel operacyjny II.2.2. Wykorzystanie sieci świetlic wiejskich na potrzeby społeczne i kulturalne		
Kierunki działań	• Modernizacja i wyposażenie świetlic wiejskich adekwatnie do potrzeb mieszkańców • Animacja społeczności lokalnej poszczególnych miejscowości wokół działań w świetlicach wiejskich • Współpraca świetlic gminy w sieci centrów aktywności lokalnej w ramach współpracy z LGD PDS • Stworzenie atrakcyjnych programów działania świetlic odpowiednio do potrzeb lokalnych, z uwzględnieniem socjoterapii i usług społecznych oraz przy zaangażowaniu społeczności lokalnej		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Biblioteka – Gminne Centrum Kultury w Trzebielinie - Gmina Rada Seniorów w Gminie Trzebielino - Młodzieżowa Rada Gminy Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - organizacje pozarządowe (w tym kluby sportowe) - LGD PDS.		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie wykorzystania świetlic wiejskich jako miejsc aktywności mieszkańców		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba świetlic, w których prowadzone są regularne wydarzenia integrujące mieszkańców (dane własne gminy)	- 2024: 3 szt.	- 2035: 7 szt.
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych		

	- instrument RLKS.		
Termin realizacji	2026-2035		
II.2.3.	Cel operacyjny II.2.3. Podniesienie jakości infrastruktury i oferty kulturalnej oraz sportowej i zwiększenie jej dostępności dla różnych grup odbiorców		
Kierunki działań	• Modernizacja gminnej infrastruktury kultury i wyposażenia w tym dostosowania dla osób z potrzebami • Wspieranie ochrony obiektów zabytkowych i o znaczeniu historycznym, ich promocja i włączenie w szlaki kulturowe • Poszerzenie oferty kulturalnej, zwiększenie jej dostępności poza Trzebielinem i Suchorzem, wzmocnienie promocji działań kulturalnych i integracyjnych • Włączenie mieszkańców w proces współtworzenia oferty kulturalnej na terenie gminy i zachęcenie do aktywnego uczestnictwa w lokalnych działaniach kulturalnych • Modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy, w tym przebudowa boiska sportowego w Trzebielinie • Wsparcie klubów sportowych i organizacji działających w obszarze kultury poprzez m.in. dofinansowanie dodatkowych zajęć sportowych i kulturalnych dla mieszkańców w oparciu o istniejącą infrastrukturę kultury, sportową i świetlic wiejskich		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Biblioteka – Gminne Centrum Kultury w Trzebielinie Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Gmina Rada Seniorów w Gminie Trzebielino - Młodzieżowa Rada Gminy Trzebielino - organizacje pozarządowe (w tym kluby sportowe, OSP, KGW).		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost zaangażowania mieszkańców w życie kulturalne gminy - zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- uczestnicy imprez kulturalnych organizowanych przez ośrodek kultury (dane własne gminy)	- 2024: 15.000 osób	Wzrost do 20.000
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - instrument RLKS - środki programów rządowych (FIO, NCK, itp.)		
Termin realizacji	2026-2035		
II.2.4.	Cel operacyjny II.2.4. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i społecznym Gminy Trzebielino		
Kierunki działań	• Zwiększenie możliwości wywierania realnego wpływu mieszkańców na politykę gminy poprzez stosowanie różnych instrumentów partycypacji publicznej, takich jak: budżet sołecki, aktywne metody konsultacji społecznych, rzetelne ich przeprowadzanie, • Tworzenie kultury dialogu społecznego, skuteczniejsze zachęcanie mieszkańców do wypowiedzi i włączanie ich do współtworzenia rozwiązań na różnych etapach procesu decyzyjnego w gminie.		

	- Wspieranie i realne zaangażowanie ciał dialogu – Rady Seniorów, Młodzieżowej Rady Gminy, itp. – w kreowanie przedsięwzięć istotnych z perspektywy tych grup społecznych. - Wspieranie tworzenia i funkcjonowania organizacji społecznych na terenie gminy, w tym kół gospodyń wiejskich oraz powierzanie im zadań z zakresu pożytku publicznego, realizację projektów partnerskich, udostępnianie mienia gminnego na działania i powierzanie w zarządzanie organizacjom.		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Biblioteka – Gminne Centrum Kultury w Trzebielinie - Gmina Rada Seniorów w Gminie Trzebielino - Młodzieżowa Rada Gminy Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - organizacje pozarządowe (w tym kluby sportowe, OSP, KGW) - LGD PDS, Fundacja Parasol, Centrum Inicjatyw Obywatelskich		
Rezultaty planowanych działań	- zwiększenie aktywności mieszkańców - utrzymanie liczby organizacji społecznych działających na terenie gminy - zwiększenie budżetu Programu Współpracy Gminy Trzebielino z Organizacjami Pozarządowymi		
	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych w formie aktywnych wydarzeń	- 2025: 3	-2035: 6
	- liczba organizacji społecznych działających na terenie gminy	- 2025: 12	- 2035 - 12
	- budżet na realizację Programu Współpracy Gminy Trzebielino z Organizacjami Pozarządowymi	- 2025: 65 tys. zł	- 2035: 150 tys. zł
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki z budżetu państwa, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - instrument RLKS, - środki programów rządowych (np. FIO).		
Termin realizacji	2026-2035		

III.	CEL GŁÓWNY: Poprawa konkurencyjności gospodarczej Gminy Trzebielino
III.1	CEL STRATEGICZNY III.1. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU KOMUNIKACYJNEMU GMINY TRZEBIELINO
I.1.1.	Cel operacyjny I.1.1. Poprawa jakości infrastruktury drogowej
Kierunki działań	Wspieranie rozwoju infrastruktury drogowej i towarzyszącej na istniejących i planowanych nowych szlakach komunikacyjnych (droga krajowa nr 21, droga wojewódzka 209, VIA Pomerania) oraz aktywny udział w procesach konsultacyjnych w tym zakresie

	Poprawa jakości infrastruktury drogowej na terenie gminy, w tym sukcesywna modernizacja dróg gminnych, budowa ciągów pieszych, pieszo-jezdných oraz rowerowych, rozbudowa oświetlenia ulicznego i doświetlenie w newralgicznych punktach poprawiające komfort i bezpieczeństwo użytkowników, itp.		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino - Zarząd Dróg Powiatowych w Bytowie, - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku.		
Rezultaty planowanych działań	- poprawa jakości dróg, - poprawa bezpieczeństwa drogowego.		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- odsetek długości dróg gminnych objętych budową lub modernizacją w ciągu roku (dane własne gminy)	- 2025: 1 km	- 2 km
	- długość ciągów pieszych lub rowerowych wybudowanych wzdłuż dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych (mi. 1 strona drogi) w stosunku do długości dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych (dane własne gminy)	- 2025: 17,5 km/66,37 km	- 2035: 35,0 km/66,37 km
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - GDDKiA, Powiat bytowski, Woj. Pomorskie - środki funduszy UE, - środki Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, - budżet Państwa.		
Termin realizacji	2026-2035		
III.1.2.	Cel operacyjny III.1.2. Poprawa dostępności komunikacji publicznej na terenie gminy		
Kierunki działań	- Aktywne uczestnictwo gminy w działaniach na rzecz przywrócenia połączeń kolejowych na linii 212 - Stworzenie miejsca przesiadkowego w gminie (np. w Zielinie) - Lobbowanie i wspieranie utrzymania istniejących warunków realizacji połączeń komunikacją publiczną autobusową przez lokalnych przewoźników		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino. Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Powiat Bytowski i samorządy gminne powiatu bytowskiego - Samorząd Województwa Pomorskiego - przewoźnicy lokalni/regionalni - PKP		
Rezultaty planowanych działań	- utrzymanie istniejącej komunikacji publicznej dostępnej na terenie Gminy Trzebielino.		
	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana

Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	- liczba przewoźników prowadzących komunikację publiczną dostępną na terenie Gminy Trzebielino	- 2025: 2 szt.	- 2035: 2 szt.
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki Powiatu Bytowskiego, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych, - budżet państwa.		
Termin realizacji	2026-2035		
III.2.	CEL STRATEGICZNY III.2. ROZWÓJ GOSPODARCZY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ		
III.2.1.	Cel operacyjny III.2.1. Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy ze szczególnym uwzględnieniem istotnych w gminie branż		
Kierunki działań	- Rozwój infrastruktury do obsługi wyznaczonych terenów inwestycyjnych, w tym uzbrojenie terenów, rozbudowa infrastruktury teletechnicznej, itp. - Aktywna promocja gminy w kierunku pozyskania inwestorów oraz promocja oferty turystycznej - Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne obszarów cennych turystycznie, w tym: rozbudowa systemu tras rowerowych, zagospodarowanie turystyczne jeziora Trzebielińskiego, wyznaczanie, oznakowanie szlaków turystycznych, itp. - Współpraca z partnerami w rozwijaniu szlaków turystycznych, w tym wyznaczaniu i organizowaniu szlaków na terenach leśnych - Odtwarzanie oznakowania szlaków, itp. - Rozwój rolnictwa, przemysłu drzewnego i lokalnego przetwórstwa spożywczego, w tym produktów regionalnych/lokalnych - Tworzenie przyjaznych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy poprzez system ulg dla przedsiębiorców, sprawną obsługę administracyjną przedsiębiorców i inne sprzyjające rozwojowi gospodarczemu działania gminy - Aktywizacja zawodowa i wspieranie podnoszenia kwalifikacji mieszkańców		
Podmioty realizujące i współrealizujące	Podmioty realizujące: - Gmina Trzebielino Podmioty współrealizujące/kluczowi partnerzy: - Urząd Pracy w Bytowie - realizatorzy projektów na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i aktywizacji zawodowej - ODR Bytów - Lasy Państwowe - przedsiębiorcy i rolnicy		
Rezultaty planowanych działań	- wzrost przedsiębiorczości - zwiększenie długości ścieżek/tras rowerowych na terenie gminy - utrzymanie znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce		
Wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów	Wskaźnik	Wartość bazowa	Pożądana zmiana
	- podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności (GUS)	- 2024: 944	Wzrost
	- długość ścieżek rowerowych na terenie gminy Trzebielino	- 2023: 1 km	- 2035: 2 km
	- podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w sekcji I (działalność związana z	- 2023: 5	- utrzymanie

	zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (GUS))		
Źródła finansowania	- środki własne Gminy Trzebielino, - środki funduszy strukturalnych UE z budżetu na lata 2021-2027 oraz budżetów kolejnych - instrument RLKS		
Termin realizacji	2026-2035		

7. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Gmina Trzebielino o powierzchni 225,4 m² położona jest w odległości ponad 3 km od najbliższych miast – Słupska i Bytowa oraz 130 km od Gdańska. Charakteryzuje się zwężonym, foremnym kształtem, nieznacznie wydłużonym w kierunku północ-południe, zgodnie z przebiegiem drogi krajowej nr 21. Pod względem fizyczno-geograficznym jest to obszar Gmina Trzebielino znajduje się w południowej części dwóch mezoregionów: Wysoczyzna Polanowska (część północna gminy) oraz Pojezierze Bytowskie (część południowa gminy). Położenie gminy w obrębie dwóch różnych mezoregionów znajduje odzwierciedlenie w zróżnicowanej budowie geologicznej, rzeźbie terenu oraz związanym z tym krajobrazem i możliwościami wykorzystania przestrzeni. Wysoczyzna Polanowska charakteryzuje się warunkami glebowymi sprzyjającymi rolnictwu, co od determinuje rozwój kultury rolnej na tych terenach. Na terenach bezleśnych o lepszych warunkach glebowych, prowadzona jest działalność rolnicza (głównie uprawy zbóż, ziemniaków i rzepaku, hodowla zwierząt gospodarskich).

Południowa część gminy, o znacznie większym poziomie zalesienia oraz jest nie tylko ważnym elementem przyrodniczym, ale także miejscem o dużym potencjale rekreacyjnym i turystycznym. Zróżnicowany krajobraz oraz rzeka Wieprza z przystanią kajakową w Broczynie i Pokrzywna (prawobrzeżny dopływ dopływ Wieprzy) z przystanią kajakową i miejscem początkowym spływów w Glewniku, tworzą atrakcyjny szlak kajakowy zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Jednostka graniczy z 4 gminami:

- od północy z gminami Kobylnica i Dębica Kaszubska (powiat słupski)
- od wschodu z Gminą Kołczygłowy (powiat bytowski),
- od południa z Gminą Miastko (powiat bytowski),
- od zachodu z gminą Kępice (powiat słupski).

Sieć osadnicza

Sieć osadniczą tworzy tu 11 wsi i 18 miejscowości zorganizowanych w 11 sołectw. Najwyższy poziom w hierarchii sieci osadniczej stanowi Trzebielino - największa pod względem ludności miejscowość w gminie, stanowiąca centrum usługowo-administracyjne gminy, gdzie

zlokalizowane są najważniejsze usługi dla ludności takie jak: Urząd Gminy, szkoła podstawowa wraz z przedszkolem, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, stomatolog, apteka, poczta, Ochotnicza Straż Pożarna, sala widowiskowa wraz z biblioteką, Centrum Sportowo- Rekreacyjne stacja paliw, usługi drobne (sklepy, restauracje). Zabudowa wsi zlokalizowana jest głównie przy drodze krajowej nr 21 oraz przy drogach gminnych. Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna rozwija się przede wszystkim w południowo zachodniej części wsi.

Na drugim poziomie w hierarchii sieci osadniczej znajdują się kolejne co do wielkości miejscowość gminy – Suchorze oraz Zieliń. Przez teren Suchorza przebiegają dwa główne ciągi komunikacyjne w gminie w kierunku północ-południe - droga krajowa nr 21 oraz w kierunku wschód-zachód droga wojewódzka 209, co wpływa na rosnące znaczenie wsi w gminie. We wsi znajduje się także szkoła podstawowa, zmodernizowane boisko szkolne, biblioteka, świetlica wiejska, kościół, plac zabaw, trzy sklepy przemysłowe oraz stacja paliw.

W Zielińcu natomiast, trzeciej pod względem wielkości wsi gminy - główną zabudowę stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa, zabudowa wielorodzinna (2 budynki). We wsi zlokalizowany jest tartak, gospodarstwo hodowlane trzody chlewnej, 2 gospodarstwa hodowli drobiu, zakład produkujący sery „Ser-milk”, 2 sklepy spożywcze, sklep przemysłowo-budowlany, 2 bary, kościół, sala wiejska i świetlica wiejska, boisko sportowe wraz z placem zabaw dla dzieci. W byłym PGR zlokalizowanym we wschodniej części wsi obecnie prowadzona jest działalność związana z rolnictwem. Znajduje się tu także murowana stacja kolejowa z 1910 r., która obsługiwała obecnie nieczynną linię kolejową relacji Korzybie – Bytów – Lipusz. Budynek stacji zmienił swoje przeznaczenie i wykorzystywany jest na cele mieszkaniowe. Przewiduje się przywrócenie połączeń na tej linii. W niewielkiej odległości od stacji znajduje się murowana wodociągowa wieża ciśnień z ok. 1900 r. Zlokalizowana jest tutaj również biologiczna oczyszczalnia ścieków.

Trzeci poziom w hierarchii sieci osadniczej stanowią pozostałe miejscowości gminy.

Kierunki rozwoju

Gmina Trzebielino w ogólnej charakterystyce jest gminą o charakterze leśnym i rolniczym. Ok. 85% gleb na terenie gminy należy do IV i V klasy bonitacyjnej, natomiast 13% to gleby słabe należące do VI klasy. Najlepsze gleby, należące do III klasy bonitacyjnej, zajmują najmniejszą powierzchnię spośród występujących na terenie gminy (ok. 1,66 %). Jakość gleb ma wpływ na profil produkcji rolnej, dlatego też należy zabezpieczyć aby tereny te pełniły funkcję produkcji rolnej i wyłączyć je z lokalizacji innych przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym w OZE. Na terenie gminy przeważają kompleksy gruntów ornych: 5 – żytni dobry, 6 - żytni słaby oraz 8 - zbożowo-pastewny mocny. Lesistość gminy wynosi 62,9 % co jest wartością dużo powyżej przeciętnej w kraju (29,6%). Zbiorowiska leśne pełnią istotne funkcje fizjotaktyczne, ekologiczne i krajobrazowe. Część lasów na terenie gminy Trzebielino posiada status lasów ochronnych. Tworzą je (wg informacji RDLP w Szczecinku): lasy wodochronne, lasy glebochronne i lasy stanowiące ostoje zwierząt.

Obszary prawnie chronione

Plany rozwojowe Gminy Trzebielino powinny uwzględniać zapisy Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 (PZPWP 2030) (Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. - Dz. U. Województwa Pomorskiego z 2017 poz. 603) w zakresie ustaleń, wytycznych i rekomendacji odnoszących się do gminy Trzebielino. Gmina Trzebielino uwzględnia zatem zasadę zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą:

- ponadregionalny korytarz Dolin Wieprzy, Studzienicy, Brdy,
- regionalny korytarz Leśny Trzebieliński,
- regionalny korytarz Dolin Bystrzenicy, Rybca, Kamiennej.

W Gminie Trzebielino występują następujące obszary podlegające prawnej ochronie przyrody:

- Park Krajobrazowy Dolina Słupi - Otulina Parku zajmuje niewielkie fragmenty w północnej części gminy oraz sąsiaduje z gminą od północy i północnego wschodu.
- Rezerwat przyrody „Torfowisko Zieliń Miastecki” o łącznej pow. 46,08 ha.
- Obszar chronionego krajobrazu Źródłowski Obszar Brdy i Wieprzy na Wschód od Miastka o pow. 11 776 ha.

Obszary Natura 2000:

- Specjalny obszar ochrony siedlisk Torfowisko Trzebielino (PLH220085) o pow. 99,87ha.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Wieprzy i Studnicy (PLH220085) o pow. 14 349,03 ha
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Słupi (PLB220002)

Korytarze ekologiczne:

- Bory Tucholskie Północny oraz
- Kaszubski Północny

Gmina Trzebielino jest obszarem szczególnym, ponieważ jej hydrografia jest podzielona pomiędzy dwie główne jednostki administracji wodnej:

- **Obszar Dorzecza Odry:** Obejmuje zachodnią i centralną część gminy. Wody z tego terenu odprowadzane są przez rzekę **Wieprzę** oraz jej dopływy (m.in. Pokrzywkę i Bystrzenicę). Administracyjnie obszar ten podlega pod **RZGW w Szczecinie** (Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego).
- **Obszar Dorzecza Wisły:** Obejmuje wschodnią część gminy, która znajduje się w zlewni rzeki **Słupi**. Choć Słupia jest rzeką Przymorza, w polskim systemie planistycznym jej zlewnia jest przypisana do **obszaru dorzecza Wisły**. Administracyjnie teren ten podlega pod **RZGW w Gdańsku** (Region Wodny Dolnej Wisły)

Obszar gminy zawiera się głównie w zlewni rzeki Wieprzy, jedynie północna część (okolica Objezierze) stanowi fragment zlewni Słupi. Przez teren gminy przepływa Wieprza – jedna z największych rzek Pomorza, oraz jej bezpośrednie i pośrednie dopływy Pokrzywna, Bystrzenica, Rybiec, Ślizień Kunica, Korzyca, Bożanka, Broczynka. Rzeki te zasilają liczne źródłiska oraz mają na tym terenie własne obszary źródłiskowe.

Rzeka Wieprza płynie w południowej części gminy, a jej całkowita długość sięga ok. 140 km i jest jedną z największych rzek Przymorza. Największym jeziorem na terenie gminy jest jezioro Trzebielińskie. Sieć powierzchniowych wód stojących wzbogacającą sztuczne zbiorniki wodne. Większość z nich powstała na obszarach śródlęśnych, w ramach Programu Małej Retencji realizowanego przez Nadleśnictwo Trzebielino i Dretyń. Dwa stawy funkcjonują w wyrobiskach po eksploatacji kredy wapiennej w Trzebielinie.

W gminie Trzebielino, zgodnie z aktualnym podziałem administracyjnym i planistycznym (II aPGW obowiązujący w 2026 r.), wyznaczonych jest **12 zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP)**, które są przypisane do odpowiednich regionów:

- **Zlewnie w dorzeczu Odry (RZGW Szczecin):** m.in. Wieprza (RW60001718599), Pokrzywna (RW60001718579) oraz Bystrzenica (RW60001746529).
- **Zlewnie w dorzeczu Wisły (RZGW Gdańsk):** fragmenty zlewni górnej Słupi oraz jej małych dopływów we wschodniej części gminy (np. w okolicach otuliny Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”).

Kluczowe dla spójności Strategii z dokumentami wyższego rzędu jest m.in. zapewnienie zgodności Strategii z Planami Gospodarowania Wodami do czego zobowiązuje art. 326 ustawy Prawo wodne. Plany Gospodarowania Wodami są opracowywane odrębnie dla obszarów dorzeczy, a gmina w procesach inwestycyjnych i ochronnych musi uwzględniać wytyczne z tych dokumentów. Aktualne PGW (tj. 2aPGW) obowiązują na mocy:

- a) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);
- b) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

12 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) to:

- RW60001046349 Broczynka,
- RW6000104628 Ślizień,
- RW6000104619 Wieprza od źródeł do Pokrzywnej,
- RW6000114649 Studnica od Pierskiej Strugi do ujścia,
- RW6000114639 Wieprza od Pokrzywnej do Studnicy,
- RW200010472789 Kwacza,
- RW20001047274 Żelkowa Woda,

- RW60001046529 Bystrzenica,
- RW20001047276 Strumyk Żelkowski,
- RW60001046239 Pokrzywna od źródeł do Kunicy z Kunicą,
- RW6000104632 Dopływ ze Smólna,
- RW6000114629 Pokrzywna od Kunicy do ujścia.

Na terenie gminy Trzebielino występuje kilka niewielkich jezior oraz tzw. „oczka wodne”. Największymi zbiornikami wodnymi są jeziora:

- Trzebielińskie (pow. ok. 16,2 ha), największe powierzchniowo jezioro na terenie gminy, jest to jezioro przepływowe, gromadzące ok. 110 tys. m³ wody, jezioro jest silnie zarastające,
- Miłaczewo (pow. ok. 15,1 ha), drugie pod względem wielkości, jezioro typu rynnowego, gromadzące ok. 450 tys. m³ wody.

Gmina Trzebielino położona jest w obszarze dwóch jednolitych częściach wód podziemnych:

- w większości w obszarze (JCWPd) nr 10 (kod PLGW600010) oraz
- w niewielkiej północnej części (JCWPd) nr 11 (kod GW200011).

Turystyka

Przez teren gminy Trzebielino przebiega droga rowerowa o znaczeniu międzyregionalnym: nr 15 (Trasa Pałaców i Zamków) oraz szlak rowerowy gminy Miastko i Trzebielino "Wzgórza Morenowe" łączący obie miejscowości (poprowadzony częściowo wzdłuż nieczynnej linii kolejowej, ukazujący walory kulturowe i turystyczne regionu). Duża ilość lasów powoduje duży potencjał do rozwoju ścieżek rowerowych przyrodniczych na terenie gminy oraz szlaków konnych.

Rzeka Wieprza i Pokrzywna (od Trzebielina do ujścia), stanowią element sieci hydrograficznej z predyspozycjami do rozwoju turystyki kwalifikowanej kajakowej i pieszej. W ramach przedsięwzięcia strategicznego Województwa Pomorskiego „Kajakiem przez Pomorze” powstały: przystań kajakowa w Broczynie nad rzeką Wieprzą oraz przystań kajakowa z miejscem początkowym spływów w Glewniku nad rzeką Pokrzywną. Dopuszcza się przy tych rzekach lokalizację pól biwakowych i namiotowych (preferowane tereny do lokalizacji to tereny użytkowane jako grunty orne - terasy nadrzeczne).

W Audycie Krajobrazowym Województwa Pomorskiego (uchwała nr 190/XVII/25 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lipca 2025 roku w sprawie uchwalenia Audytu Krajobrazowego Województwa Pomorskiego, wyznaczono jeden krajobraz priorytetowy: „Doliny rzek Wieprzy i Studnicy”, znajdujący się w południowo zachodniej części gminy. Krajobraz obejmuje dno doliny rzecznej Wieprzy poniżej ujścia Pokrzywnej i dalej położony jest poza granicami gminy. Teren dna doliny Wieprzy został zakwalifikowany jako obszar o krajobrazie priorytetowym. Krajobraz obszaru został określony jako leśny - z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych. Jedynym elementem zagospodarowanym w jego

obrębie jest przystań kajakowa nad Wieprzą w miejscowości Broczyna urządzona w ramach programu Pomorskie Szlaki Kajakowe. W Audycie Krajobrazowym zawarto rekomendacje i wnioski także dla krajobrazów w obrębie znajdujących się w granicach gminy Trzebielino:

- Rezerwatu Przyrody Torfowisko Zieliń Miastecki,
- Parku Krajobrazowego Dolina Słupi,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródłiskowy Obszar Brdy i Wieprzy na Wschód od Miastka,

które powinny zostać uwzględnione w założeniach gospodarki przestrzennej Gminy Trzebielino.

Korytarze i elementy sieci transportowych

Główne korytarze transportowe w Gminie Trzebielino tworzą drogi krajowe i wojewódzkie: droga krajowa 21 (odcinek: Ustka - Słupsk – Miastko) oraz 209 (odcinek: Suchorze - Bytów). Drogi te krzyżują się w miejscowości Suchorze. Komunikację drogową uzupełnia dobrze rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych - 9 dróg powiatowych (o łącznej długości 34,03 km) i 23 drogi gminne (37,14 km).

Przez teren gminy Trzebielino przebiega jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 212 relacji Lipusz - Dąbrówka Bytowska - Barnowo - Zielin Miastecki - Gumieniec - Barcino-Korzybie. Jest to linia o znaczeniu lokalnym, zaliczona do linii, na których zawieszono przewozy pasażerskie. Plany przywrócenia przewozów na tej linii wymagają uwzględnienia w perspektywie kilku lat budowy przystanku kolejowego w Gminie Trzebielino (np. w Zieliniu).

Elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Gmina Trzebielino, wg. danych GUS za 2023 rok zwodociągowana jest w 94,7%. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z 5 odrębnych układów wodociągowych zasilanych z głębinowych komunalnych ujęć wody: Trzebielino, Cetyń, Starkowo, Zielin, Objezierze. W gminie funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w m. Zielin (w modernizacji). Według danych GUS za rok 2023 poziom skanalizowania gminy wynosi 82,20%. W gminie funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków w Zieliniu.

Przez teren gminy nie przebiegają podstawowe linie elektroenergetyczne regionu tj. 400 kV, 220 kV i 110 kV. Na terenie gminy Trzebielino istnieje niewielka elektrownia wodna „Bujno” o mocy 20 MW, zlokalizowana na rzece Pokrzywna we wsi Trzebielino.

Zaopatrzenie w ciepło na terenie gminy oparte jest o indywidualne źródła ciepła – obecnie brak jest na terenie gminy sieciowych instalacji zaopatrzenia w energię ciepłą. Gmina Trzebielino, ma potencjalny dostęp do sieciowego systemu zaopatrzenia w gaz ziemny ponieważ przez teren gminy Trzebielino przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300, jednak realizacja planów związanych z rozbudową infrastruktury zależy od wielu czynników.

W miejscowości Dolno działa Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W gminie Trzebielino działa sieć światłowodowa. Trzebielino jest w zasięgu Internetu oferującego wysokie prędkości pobierania i wysyłania. W gminie znajduje się 6 masztów GSM oferujących dostęp do internetu mobilnego: 4 w Trzebielinie, 1 w Objezierzu i 1 w osadzie Zielin Górny. 4 z nich mają pozwolenie na nadawanie sygnału 5G.

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Gminy Trzebielino na tle koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa Pomorskiego

Gmina Trzebielino jest częścią obszaru określonego w PZPWP 2030 jako Obszar Funkcjonalny „Środkowe Pomorze”, dla którego głównym wyzwaniem jest: „Przeciwdziałanie zagrożeniom peryferyzacji i odpływu mieszkańców przez przełamywanie barier dostępności transportowej, podniesienie atrakcyjności osiedleńczej obszaru oraz wykorzystanie lokalnych potencjałów dla rozwoju przemysłu nieuciążliwego oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki.” Zakres planowanych działań polityki przestrzennej dla OF „Środkowe Pomorze” (wybrane, mogące mieć znaczenie dla Gminy Trzebielino) to:

- Kształtowanie atrakcyjnego i funkcjonalnego zagospodarowania ogólnodostępnej przestrzeni publicznej i rozwój nowych przestrzeni publicznych, w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców, wzmacniający tożsamość regionu i integrację społeczności lokalnych.
- Tworzenie warunków dla rozwoju kluczowych sektorów lokalnej gospodarki (przemysłu drzewnego, meblarskiego, metalowo-maszynowego, materiałów budowlanych, przemysłu spożywczego i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przetwórstwa rolno-leśnego) przez dozbrojenie już istniejących i wyznaczenie nowych stref produkcyjno-składowych.
- Rozwój placówek zorganizowanych form opieki nad osobami starszymi, rozwój sektora usług tzw. srebrnej gospodarki.
- Wspieranie rozwoju stref aktywności gospodarczej i handlu lokalnego w zakresie produkcji i dystrybucji żywności ekologicznej, upraw zielarskich i leczniczych oraz rozwój sprzedaży bezpośredniej (odtworzenie placów, targowisk jako centrów sprzedaży).
- Zagospodarowanie i rozwój turystyki przez wyznaczenie szlaków turystycznych pieszych, rowerowych i kajakowych oraz miejsc rekreacyjnych wzdłuż rzek, w powiązaniu z cennymi miejscowościami i walorami środowiskowymi i kulturowymi w ich najbliższym sąsiedztwie.
- Rozwój odnawialnych źródeł energii – mikroźródeł (np. przydomowe elektrownie słoneczne, wiatrowe), jako sposób na ograniczanie emisji, nie kolidujący z ochroną środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Poprawa atrakcyjności oferty publicznego transportu zbiorowego.
- Poprawa dostępności transportowej Środkowego Pomorza do Trójmiasta oraz do węzłów drogowych na drogach nr S6 i S11 (Bobolice, Szczecinek).

Powyższe rekomendacje zostały uwzględnione w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

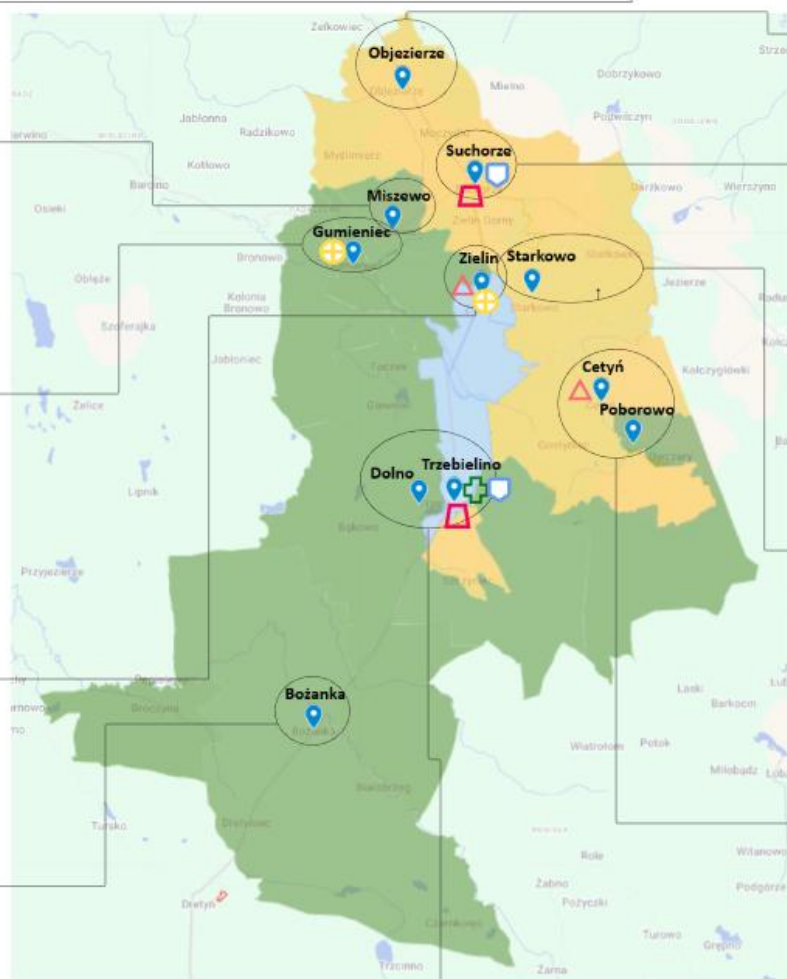
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową zagrodową i jednorodzinną
- strefa usługowa
- strefa górnictwa
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa komunikacyjna

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie jednorodzinną i nieliczną zagrodową i wielorodzinną
- strefa usługowa
- strefa infrastrukturalna
- strefa gospodarcza
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa cmentarzy
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie jednorodzinną i nieliczną zagrodową i wielorodzinną
- strefa usługowa
- strefa infrastrukturalna
- strefa gospodarcza
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa produkcji rolnej
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie jednorodzinną i zagrodową
- strefa produkcji rolnej
- strefa komunikacyjna

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie jednorodzinną i nieliczną zagrodową oraz wielorodzinną
- strefa usługowa
- strefa infrastrukturalna
- strefa gospodarcza
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa cmentarzy
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

Oznaczenia:

- △ Potencjalna lokalizacja nowego Centrum Aktywności Społecznej/świątlicy wiejskiej.
- ⊕ Potencjalna lokalizacja nowego ośrodka zdrowia
- ⬢ Lokalizacja nowych źródek
- ⊕ Potencjalna lokalizacja przystanku kolejowego
- ⬢ Potencjalna lokalizacja Centrum Obrony Cywilnej

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie jednorodzinną, nieliczną wielorodzinną i zagrodową
- strefa usługowa
- strefa gospodarcza
- strefa infrastrukturalna
- strefa cmentarzy

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową głównie wielorodzinną i jednorodzinną, nieliczną zagrodową
- strefa usługowa
- strefa gospodarcza
- strefa produkcji rolniczej
- strefa infrastrukturalna
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa cmentarzy
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną i zagrodową
- strefa usługowa
- strefa gospodarcza
- strefa infrastrukturalna
- strefa komunikacyjna
- strefa produkcji rolnej
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa komunikacyjna
- strefa otwarta

- **strefa wielofunkcyjna** z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną i zagrodową
- strefa usługowa
- strefa infrastrukturalna
- strefa produkcji rolnej
- strefa zieleni i rekreacji
- strefa otwarta
- strefa komunikacyjna

8. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza strefy odnoszące się do sposobu zagospodarowania przestrzennego terenów, opisane poniżej.

Strefy Gminy Trzebielino różniące się charakterem zagospodarowania i predyspozycjami dla rozwoju nowego zainwestowania i zabudowy – ich podstawowa charakterystyka wg Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzebielino:

- część północna – o dominacji funkcji rolniczej z miejscowościami związanymi w przeszłości z istniejącymi tutaj Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi. W tej części gminy znajdują się miejscowości, gdzie w rejonie dawnych baz produkcji rolniczej prowadzona jest różnorodna działalność gospodarcza, w tym kontynuowana jest produkcja rolnicza i hodowla zwierząt a zabudowa mieszkaniowa funkcjonuje także w postaci zespołów zabudowy wielorodzinnej. Tereny zainwestowania produkcyjnego mogą być wykorzystane dla celów prowadzenia różnorodnych działalności (także funkcji pozarolniczych), zaś zabudowa mieszkaniowa zazwyczaj wymaga poprawy jakości zamieszkiwania
- część środkowa – wielofunkcyjna – z największymi miejscowościami (Trzebielino i Zielin), rozwiniętymi usługami i innymi pozarolniczymi działalnościami gospodarczymi, z najważniejszymi ciągami komunikacji (droga krajowa, nieczynna linia kolejowa relacji Korzybie-Bytów-Lipusz). W tym obszarze następuje koncentracja podstawowych usług dla ludności (oświata, administracja, opieka społeczna, infrastruktura komunalna, handel i gastronomia). Jest to obszar korzystnie położony, w centrum gminy z dostępem komunikacyjnym ze wszystkich miejscowości gminy. Jest to obszar największej dostępności do sieci infrastruktury technicznej, zwłaszcza kanalizacji sanitarnej oraz o najkorzystniejszych możliwościach rozwoju. Występuje tu duży nacisk inwestycyjny zarówno o charakterze zabudowy mieszkaniowej jak i usługowej.
- zalesiona część południowa i zachodnia gminy z rzekami Wieprzą i Pokrzywną oraz ich dopływami, predysponowana do turystyki i rekreacji. Miejscowości położone w tym rejonie to wsie z przewagą zabudowy związanej z leśnictwem, rolnictwem i gospodarką rybacką (zabudowy zagrodowej, duże gospodarstwa rolne, leśne i rybackie) oraz o zachowanym układzie przestrzennym miejscowości. Miejscowości te nie rozrastają się w nadmierny i niekontrolowany sposób; istotną barierą rozwoju zabudowy i zainwestowania są naturalne walory środowiska, które z kolei stanowią bazę rozwoju turystyki i rekreacji. Dotychczasowe działania inwestycyjne występują w obrębie już istniejącego

zainwestowania lub wzdłuż ciągów komunikacyjnych i dotyczą inwestycji zazwyczaj realizowanych przez mieszkańców tych wsi.

Analiza dokumentów wyższego rzędu, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Trzebielino:

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych,
- zachowanie i kształtowanie spójności regionalnego systemu ekologicznego, w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także system płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą: ponadregionalny korytarz Dolin Wieprzy, Studzienicy, Brdy, regionalny korytarz Leśny Trzebieliński, regionalny korytarz Dolin Bystrzenicy, Rybca, Kamiennej
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją,
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- tworzenie nowych oraz powiększenie już istniejących obszarów zielonych blisko obszarów mieszkaniowych,
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwację urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,

- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego, w tym uwzględniania zapisów dokumentów obowiązujących w woj. pomorskim takich jak:
 - a. Uchwała Nr 308/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu oraz Uchwała Nr 603/XLVIII/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu;
 - b. uwzględnienie ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw określonych w Uchwała Nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów ruralistycznych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),

- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- ochrona gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

3. Planowane kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie terenów zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze,
- planowanie zabudowy wielorodzinnej z zachowaniem dużej przestrzeni dla zieleni, retencji wodnej oraz miejsc postojowych dla pojazdów i zaplecza społecznego,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym (w granicach gminy Trzebielino obszar szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z art. 16 pkt 34 lit. a) i b) ustawy z dnia 20.07.2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 t.j.) stanowi wyznaczony na Mapach zagrożenia powodziowego teren, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (1%) oraz wysokie (10%). Na obszarze tym obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy Prawo wodne, dlatego też obszar szczególnego zagrożenia powodzią nie powinien być zabudowywany, aby nie zwiększać ryzyka powodziowego.)

4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t.: Dz. U. z 2024 r. poz.1130):

Nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w Gminie Trzebielino.

5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracyjnych,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,

- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej:

W zakresie transportu i komunikacji:

- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego i bezpiecznego wykorzystania drogi elementów, jak np. chodniki, ciągi rowerowe/pieszko-rowerowe, parkingi;
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej,
- uwzględnienie zapisów dokumentów wyższego rzędu w zakresie rozwoju dróg wojewódzkich oraz transportu publicznego, tj.:
 - a. Uchwała Nr 586/162/20 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego;
 - b. Uchwała Nr 788/XXXVII/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Pomorskiego;

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI, nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. Wyklucza się lokalizację takich urządzeń na gruntach I - III klasy bonitacyjnej z uwagi na fakt, na terenie gminy grunty III klasy zajmują jedynie ok. 180 ha.

W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych (strefy gospodarcze, strefy otwarte, strefy produkcji rolnej), z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,

- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie

10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Gmina Trzebielino nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Potencjalnie obszarem wymagającym rekultywacji lub remediacji jest jezioro Trzebielińskie. Jezioro Trzebielińskie (Trzebielskie) w chwili obecnej stanowi silnie zdegradowany zbiornik o charakterze bardziej stawowym niż jeziornym. Ulega on ciągłym, dość szybkim przemianom wpływającym na zmianę jego głębokości oraz powierzchni. Obniżenie poziomu wody oraz silne zarastanie strefy przybrzeżnej spowodowało zanik strefy litoralnej jeziora Trzebielińskiego i ograniczenie dna do pierwotnej strefy abysalnej z akumulacją osadów gromadzących się od okresu powstania zbiornika. Zbiornik zaczyna się wypłycać przez zwiększenie zamulenia dna. Cała powierzchnia dna pokryta jest dużą ilością osadów. Według pomiarów wykonanych w 2013 roku, osady denne pozbawione są mikroflory regeneratywnej i zawierają duże ilości siarkowodoru co

pozbawia zbiornik pokarmu dla ryb tzw. bentosu. Osady jeziora Trzebielińskiego to ze względu na położenie zbiornika typowe osady związane z rozkładem beztlenowym materii organicznej występującej w zbiorniku. Jest to masa pozbawiona życia biologicznego z wyjątkiem bakterii beztlenowych bezwzględnych. W 90% jest to materia organiczna pochodząca z ciał glonów i roślin wodnych rozwijających się w toni zbiornika i sedymentujących na jego dnie. Nie są to, zatem żadne odpady chemiczne wymagające indywidualnego podejścia w aspekcie dezaktywacji oddziaływania szkodliwego.

O zanieczyszczeniu i eutrofizacji ekosystemu wodnego świadczą zakwity fitoplanktonu. Największe zakwity są przy pomoście widokowym. W jeziorze Trzebielińskim dochodzi do masowego rozwoju organizmów fitoplanktonowych, któremu sprzyja m.in. nagromadzenie związków fosforu i azotu, pochodzących m.in. z niedostatecznie oczyszczonych ścieków i spływających z powierzchni gleby pozostałości nawozów. Zakwity wody są nie tylko objawem obniżenia bioróżnorodności w przeżyłtym jeziorze, lecz przede wszystkim prowadzą do powstawania deficytów tlenowych w strefie naddennej, a w dalszym rezultacie do tzw. śnięcia ryb w efekcie zużycia tlenu rozpuszczonego zużywanego na rozkład dużej ilości materii organicznej. Ponadto, część organizmów fitoplanktonowych posiada zdolność wydzielania substancji toksycznych m.in. hepatotoksyn, neurotoksyn, oddziałujących negatywnie na inne organizmy. Konsekwencją tych zjawisk staje się wyłączenie zbiorników wodnych z użytkowania przez człowieka. Woda zaczyna być mętna w każdym punkcie. Dno jest silnie zamulone, rośliny zaczynają zarastać jezioro - konieczna jest wycinka. Problem złego stanu jeziora Trzebielińskiego został zauważony przez Wójta Gminy Trzebielino, który po przeprowadzeniu konsultacji z Radą Gminy podjął działania zmierzające do przeprowadzenia procesu rekultywacji w aspekcie podniesienia walorów miejscowości Trzebielino. Zaczęto podejmować różne działania, m.in. wybudowano próg antyerozyjny i zastawkę piętrzącą na odpływie w 2021 roku ze środków programu „Rybacktwo i Morze”.

W 2013 roku, dla potrzeb Operatu wodnoprawnego wykonano pewne badania fizykochemiczne, już wtedy można było stwierdzić zły stan jeziora. Świadczą o tym pomiary tlenu przy dnie, gdzie w 75% punktów pomiarowych poziom tlenu wynosił 2-4%, co świadczy o powstaniu strefy beztlenowej i zaawansowanych procesach gnilnych.

9. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Na poziomie krajowym **Gmina Trzebielino należy do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją**, określonych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako Obszary Strategicznej Interwencji. Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju. Interwencja powinna przełamywać szereg niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych, w tym utrudniony dostęp do usług publicznych. Istotnym czynnikiem ograniczającym ich możliwości rozwojowe jest zła dostępność przestrzenna (transportowa) przede wszystkim do ośrodka wojewódzkiego (w przypadku Trzebielina jest to Trójmiasto), ale także ośrodka regionalnego (najbliższym dla Trzebielina miastem tej rangi jest Słupsk), determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie.

Strategia Województwa Pomorskiego nie określa OSI, które mają znaczenie dla obszaru Gminy Trzebielino.

Strategia Gminy Trzebielino jest zgodna ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

10.OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY, JEŻELI TAKIE ZIDENTYFIKOWANO, WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Nie definiuje się obszarów strategicznej interwencji w Gminie Trzebielino.

11.SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

11.1. Wdrażanie strategii i komunikowanie o procesie wdrażania strategii

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii będzie Urząd Gminy w Trzebielinie. Urząd jako jednostka odpowiedzialna za powstanie dokumentu, a jednocześnie Gmina, jako główny beneficjent zaplanowanych przedsięwzięć w ramach Strategii są podmiotami, na których będzie ciążyła odpowiedzialność za zrealizowanie założeń tego dokumentu. Wdrażanie przedmiotowej Strategii będzie odbywało się na trzech poziomach:

- a) Organizacyjnym,
- b) Społecznym,
- c) Merytorycznym.

Ad. a)

Wdrażanie Strategii w zakresie organizacyjnym będzie dotyczyło przede wszystkim ustalenia kwestii rozpowszechniania treści i założeń Strategii wśród wszystkich podmiotów, do których odnosi się realizacja założonych przedsięwzięć oraz, na które będą miały wpływ założone cele dokumentu. W tym kontekście za proces wdrażania założeń Strategii w życie będzie odpowiedzialna Wójt Gminy Trzebielino, który będzie koordynował realizację założeń Strategii przez poszczególne Referaty, pracowników Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne oraz Zakład Usług Komunalnych oraz będzie odpowiedzialny za rozpowszechnienie idei założonych w Strategii wśród mieszkańców gminy. W odniesieniu do tych założeń przyjęte działania w tym zakresie po stronie Gminy będą cechowały się głównymi zasadami wymaganymi przez ideę społecznego charakteru wdrażania strategii rozwoju opartych o następujące założenia:

Jawność – jedną z głównych cech jakimi powinna cechować się działalność Gminy w trakcie wdrażania Strategii jest pełna jawność prowadzonych przez siebie działań związanych z jej realizacją. Jej głównym przejawem będzie przede wszystkim intensywność działań promocyjno – informacyjnych, które zapewnią szerokie upowszechnienie informacji na temat planowanych do realizacji przedsięwzięć oraz zakładanych celów rozwoju Gminy. Jednocześnie założone działania informacyjne gwarantują jak najszerszy i najłatwiejszy dostęp

wszystkich zainteresowanych mieszkańców obszaru Gminy do informacji o postępie we wdrażaniu Strategii.

Dostępność – Gmina mając na celu stworzenie oferty dla mieszkańców gwarantującej dostęp do informacji na temat procesu wdrażania Strategii wszystkim zainteresowanym osobom bez względu na wiek, wykształcenie czy miejsce zamieszkania zapewni działania informacyjne opierające się przede wszystkim o najbardziej praktyczne sposoby dotarcia do mieszkańców. Zastosowane rodzaje promocji i informacji gwarantują bowiem, że każda z osób zainteresowanych potencjalnie informacjami nt. wdrażania Strategii będzie miała dostęp do tych danych. Uwarunkowania te powodują jednocześnie, że nie tylko samorząd gminy, ale również inne podmioty z terenu gminy będą w swoich działaniach kierowały się i miały na uwadze założenia przyjęte w Strategii.

Systematyczność – przyjęte formy działań informacyjnych gwarantują systematyczność informacji docierającej do zainteresowanych odbiorców rozumianą jako stałe i ciągłe informowanie o realizacji Strategii. W tym zakresie zdecydowana większość z zaplanowanych działań informacyjnych ma charakter działań ciągłych i powtarzalnych.

Aktualność – jedną z podstawowych cech przekazywanych informacji o realizacji Strategii będzie ich aktualność. Przyjęte sposoby przekazywania informacji oraz stałe czuwanie ze strony pracowników Urzędu Gminy nad ich treścią gwarantują ich ciągłą aktualizację – zwłaszcza w przypadku np. zmian w zapisach Strategii. Kierownicy referatów czy jednostki będą mieli obowiązek przygotować projekt zmian, który będzie konsultowany z Wójtem.

Ad. b)

Głównym celem procesu wdrażania Strategii jest zachęcenie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w realizacji zaplanowanych działań, które w konsekwencji przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Z tego względu wdrażanie założeń Strategii jest oparte o jak najszerszy udział społeczności lokalnej z zachowaniem dwóch podstawowych zasad: jawności działania związanej z informowaniem mieszkańców o procesie wdrażania Strategii oraz szerokim zakresem prowadzonych działań zmierzających do uaktywnienia możliwie największej liczby mieszkańców gminy. Proces wdrażania Strategii został zaplanowany i zostanie oparty o dostępne na obszarze gminy środki komunikacji społecznej tak, aby informacje te były powszechnie dostępne dla jak najszerszej grupy osób, a ich redagowanie ze strony Urzędu Gminy jako podmiotu wdrażającego gwarantowało ich systematyczność i aktualność. W tym celu zdecydowano się na oparcie tych działań głównie o elektroniczne środki przekazu – głównie za pośrednictwem strony internetowej gminy oraz Biuletynu Informacji Publicznej. W tym zakresie formy informacji i promocji o prowadzonych działaniach będą oparte o:

Rozpowszechnianie pełnej wersji Strategii – całość Strategii będzie w formie elektronicznej udostępniana zainteresowanym osobom za pośrednictwem strony internetowej gminy.

Strona internetowa Urzędu Gminy – główną formą informowania o realizacji Strategii będzie internet. Jego coraz większa powszechność oraz możliwość szybkiego dotarcia do użytkownika powodują, że ta forma przepływu informacji będzie przez Urząd Gminy wdrażająca Strategię szczególnie wykorzystywana. W tym zakresie na stronie UG będą zamieszczane aktualne informacje o procesie wdrażania założeń Strategii w życie.

Ad. c)

Aspekt merytoryczny – w aspekcie merytorycznym jednostka odpowiedzialna za całościowy proces wdrażania Strategii tj. Urząd Gminy Trzebielino będzie odpowiedzialna także za koordynowanie merytoryczne realizacji celów i przedsięwzięć założonych do realizacji w ramach Strategii oraz analizę stopnia i poziomu realizacji założeń Strategii. W tym zakresie proces wdrażania będzie oparty o następujące elementy:

Realizacja założeń Strategii – w tym zakresie jednostka wdrażająca Strategię będzie odpowiedzialna za koordynowanie procesu realizacji założeń do realizacji w ramach Strategii celów i przedsięwzięć oraz weryfikację, czy realizowane na terenie gminy działania oraz całościowy proces rozwoju gminy są zgodne z założeniami Strategii.

Monitoring realizacji Strategii – w zakresie monitoringu jednostka wdrażająca będzie odpowiedzialna za systematyczny przegląd stopnia realizacji celów Strategii oraz założeń do zrealizowania wskaźników realizacji tych celów. Etap monitoringu będzie w tym kontekście stanowił wstęp do procesu aktualizacji i korekty założeń Strategii.

Aktualizacja Strategii – w wyniku prowadzonego monitoringu realizacji Strategii oraz przeprowadzonych działań o charakterze ewaluacji jednostka wdrażająca będzie miała możliwość dokonywania ewentualnych korekt w przyjętych założeniach Strategii i ich zmian w odniesieniu do częściowych efektów jej realizacji.

Ewaluacja Strategii – proces wdrażania Strategii zakłada przeprowadzenie corocznej ewaluacji założeń Strategii. W tym zakresie pracownicy Urzędu Gminy będą dokonywali corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii. Końcowym etapem tego procesu będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania Strategii. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja ex post (dokonana z wykorzystaniem przeprowadzonych dotychczas ewaluacji rocznych) określająca całościowy poziom realizacji założeń Strategii.

11.2. Monitoring i aktualizacja Strategii

Monitoring Strategii będzie stanowił proces stałego kontrolowania, czy realizacja tego dokumentu przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągane cele i rezultaty określone w Strategii oraz jak przebiega proces wdrażania założeń Strategii w życie. Tym samym proces monitorowania będzie służył dostarczaniu informacji na podstawie których jednostka

wdrażająca będzie mogła systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji przedsięwzięć i osiągnięciu celów Strategii.

System monitorowania Strategii będzie prowadzony przez jednostkę wdrażającą i będzie oparty o następujące elementy:

Analizę celów Strategii – w tym zakresie proces monitorowania będzie oparty o układ matrycy celów Strategii – głównych i szczegółowych. Odpowiednie jednostki gminy uczestniczące we wdrażaniu strategii każdego roku na etapie przygotowania raportu o stanie gminy wskażą przedsięwzięcia realizowane w minionym roku wpisujące się w określone w strategii dla danego celu kierunki działania czy działania realizowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć. Podejście takie w znacznym stopniu ułatwi monitorowanie procesu realizacji Strategii i na każdym etapie ukaże stopień tej realizacji oraz logiczne powiązania między realizowanymi działaniami a założeniami Strategii.

Przegląd wskaźników realizacji Strategii – podobnie jak w przypadku celów Strategii tak i w zakresie wskaźników będą one weryfikowane za pomocą matrycy z celami, która wskazuje poszczególne wskaźniki planowane do realizacji w ramach każdego celu. Wskaźniki pozwolą na oszacowanie mierzalnych efektów prowadzonych działań. W tym zakresie osiągnane wskaźniki będą odnoszone do wskaźników określonych na etapie planowania Strategii w odniesieniu do poszczególnych celów głównych/szczegółowych, umożliwiającym wymierne określenie stopnia realizacji danego celu. W tym kontekście wskaźniki służą do weryfikacji rzeczywistych rezultatów projektu i służą do sprowadzenia stopnia wykonalności przyjętych celów Strategii.

Przegląd procedur wdrażania – przegląd procedur będzie stanowił na etapie monitorowania odniesienie do przyjętego systemu wdrażania Strategii. Przegląd procedur będzie w praktyce stanowił element oceny procesu wdrażania Strategii przez jednostkę wdrażającą. Dzięki temu procesowi uzyskane zostanie wyjaśnienie dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności poszczególnych instytucji i osób zaangażowanych w realizację Strategii. Plan monitoringu realizacji strategii będzie w tym zakresie oparty o raporty z realizacji tego dokumentu sporządzane corocznie w jednostce wdrażającej i zatwierdzane przez Wójta Gminy odpowiedzialnego za całościowy proces wdrażania Strategii w życie. System ten będzie oparty o analizę działań samorządu gminy i innych podmiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii.

11.3. Proces ewaluacji Strategii

Ewaluacja Strategii będzie oparta o realizację corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii, czego końcowym etapem będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post określająca całościowy poziom realizacji założeń Strategii. Ewaluacja ex-post dotycząca oceny efektów realizowanych

przedsięwzięć i ich wpływu na realizację założeń Strategii będzie oparta o następujące założenia:

Podstawowe pytania ewaluacyjne i elementy o jakie będzie się opierała ewaluacja:

- analiza efektów działań i operacji realizowanych w ramach poszczególnych celów w kontekście osiągnięcia wskaźników założonych w ramach każdego celu – zestawienie zbiorcze, ukazujące w sposób ilościowy zrealizowane wskaźniki w każdym z celów,
- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na zrealizowanie założeń poszczególnych przedsięwzięć założonych do realizacji w Strategii - analiza ilości projektów realizowanych w ramach każdego z przedsięwzięć i ocena przedsięwzięć najczęściej oraz najrzadziej realizowanych,
- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie założeń celów operacyjnych wyznaczonych w ramach Strategii,
- analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie celów ogólnych wyznaczonych w ramach Strategii,
- ewentualny wykaz wniosków w formie uwag i rekomendacji dotyczących lepszego osiągania celów Strategii – rekomendacje, co do możliwych korekt wskaźników, planowanych kierunków rozwoju i typów przedsięwzięć, celów, itp.

Efektem przeprowadzenia corocznej ewaluacji będzie podsumowanie przygotowane w terminie do końca I kwartału danego roku i może być zintegrowane z raportem o stanie gminy. Ewaluacja zostanie przeprowadzona przez pracowników instytucji wdrażającej (Urzędu Gminy Trzebielino), którzy opracują także jego podsumowanie. Każda kolejna roczna ewaluacja w zakresie podsumowań ostatniego roku będzie zawierała także w stosunku do przedstawionych pytań i elementów ewaluacji odniesienie ich do sumy dotychczas zrealizowanych w trakcie trwania Strategii tak, że w ostatnim roku raport z ewaluacji zawierał będzie podsumowanie efektów wybranych do realizacji operacji w całym okresie wdrażania Strategii. Pozwoli to na etapie ostatniego raportu ewaluacyjnego uzyskać całkowity obraz i ocenę realizacji założeń Strategii.

Wyniki tak przeprowadzonej ewaluacji oraz opracowane podsumowania będą zawierały jako element obowiązkowy wnioski oraz rekomendacje i zalecenia, które pozwolą na generalne usprawnienie procesu wdrażania Strategii. Wnioski te będą następnie służyły jako materiał wyjściowy do opracowania zmiany założeń Strategii. Sposób wykorzystania informacji uzyskanych z ewaluacji własnej będzie dotyczył przede wszystkim:

- Analizy realizacji osiągnięcia celów określonych w Strategii – analizie zostaną przede wszystkim poddane cele, których realizacja jest zagrożona, lub które są realizowane w najmniejszym zakresie.

- Analiza poszczególnych kierunków wyznaczonych do realizacji w ramach zdefiniowanych celów – analizie zostaną poddane przede wszystkim te kierunki / przedsięwzięcia oraz cele, w ramach których realizowana jest najmniejsza liczba projektów.
- Analiza procedur wdrażania Strategii – w przypadku pojawienia się tzw. „wąskich gardeł” możliwa jest weryfikacja tych zapisów.
- Opisów wniosków - jak realizacja Strategii wpływa na rozwój społeczno – gospodarczy obszaru Gminy Trzebielino.

11.4. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Jako dokumenty wykonawcze względem Strategii należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie. Z uwagi na fakt, że niniejszy dokument jest zapisem intencji i kierunków rozwoju, a nie planem pracy, istnieje w razie potrzeby możliwość jego doszczegółowienia o wskazanie konkretnych projektów, które będą realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii, wraz z określeniem ich przybliżonego budżetu, zakresu i terminu realizacji. Tego typu doszczegółowienie mogłoby mieć charakter dokumentów wykonawczych w postaci „Programów strategicznych” przygotowanych np. na poziomie celów głównych. Programy tego typu miałyby charakter planów, zawierających szczegółowe informacje o sposobach realizacji celów Strategii, które powinny:

- obejmować krótszy okres czasowy niż sama Strategia, np. zbieżny z okresami programowania funduszy UE,
- koncentrować się na kwestiach stricte wykonawczych, wskazując wykaz projektów niezbędnych do realizacji celów Strategii, podmioty odpowiedzialne za ich realizację, szacowany budżet oraz okres realizacji,
- nawiązywać do struktury celów głównych, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań wskazanych w niniejszej Strategii,
- bazować na wskazanych w diagnozie (w tym w wynikach badań społecznych) najważniejszych potrzebach inwestycyjnych zidentyfikowanych przez mieszkańców poszczególnych sołectw oraz Gminy Trzebielino,
- stanowić ważny wkład merytoryczny do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na kolejne lata oraz bazę dla innych dokumentów wykonawczych.

Ponadto następujące dokumenty opracowywane przez gminę powinny być spójne z niniejszą Strategią:

- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Trzebielino,
- Program Ochrony Środowiska,

- Plan Ogólny Gminy Trzebielino,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- Program opieki nad zabytkami Gminy Trzebielino,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

Gmina Trzebielino jest obecnie w posiadaniu niektórych z ww dokumentów, a niektóre z nich są w trakcie przygotowania na dzień opracowania Strategii (np. Plan Ogólny Gminy Trzebielino), stąd też należy zapewnić spójność ze Strategią przy okazji ich aktualizacji lub uchwalania w przyszłości ich nowych wersji. W tym kontekście zaleca się, aby dokumenty mające charakter wykonawczy w relacji do niniejszej Strategii, spełniały następujące założenia:

- Opracowywane/aktualizowane dokumenty należy zbadać pod kątem ich zgodności z zapisami Strategii, w zakresie wpisywania się w cele główne, operacyjne oraz kierunki działań;
- Dokumenty wykonawcze należy rozszerzyć o syntetyczną analizę ich zgodności z zapisami Strategii;
- Z uwagi na okres jaki obejmuje niniejsza Strategia dopuszcza się możliwość odstępstw od jej zapisów w kontekście założeń dokumentów wykonawczych, w takich szczegółowych kwestiach jak: terminy realizacji, źródła finansowania czy podmioty odpowiedzialne za realizację celów operacyjnych Strategii – które mogą ulec zmianie w trakcie procesu wdrażania Strategii;
- Dokumenty wykonawcze powinny uwzględniać wskaźniki osiągnięcia zakładanych rezultatów przewidzianych w nich działań, które zostały wskazane w macierzy celów Strategii, tak aby ułatwić monitoring i ewaluację tego dokumentu w przyszłości.

12.RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Do najważniejszych źródeł finansowania zamierzeń określonych w niniejszej strategii należą środki z budżetu Gminy Trzebielino, jak również środki sukcesywnie pozyskiwane przez Gminę ze źródeł zewnętrznych. Szczególne znacznie odgrywają środki finansowe pochodzące z budżetu państwa, środki przewidziane w Krajowym Planie Odbudowy oraz w programach europejskich, w tym szczególnie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FEP), który w obecnej perspektywie jest programem finansowanym z EFRR i z EFS+. Gmina korzysta z nich aplikując o dotacje bezpośrednio lub poprzez instrument terytorialny RLKS (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność). Znaczące środki dla gmin wiejskich

dostępne są także ze środków przeznaczonych na Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), który jest podstawowym instrumentem finansowym do przeprowadzania zmian strukturalnych i inwestycyjnych na terenach wiejskich. Dla Gminy Trzebielino zarówno środki z FEP jak i PS WPR będą dostępne m.in. za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi w postaci instrumentu RLKS (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność). Ponadto, Gmina Trzebielino będzie korzystała także z funduszy programu FE dla Rybactwa Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER), głównie za pośrednictwem Rybackiej LGD Pojezierze Bytowskie.

Przywołane mechanizmy finansowania rozwoju wraz ze środkami własnymi gminy stanowią zasoby, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Trzebielino na lata 2026-2035. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Trzebielino.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem bytowskim oraz województwem pomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zobowiązań polegających na wykorzystaniu tzw. instrumentów zwrotnych jako źródeł finansowania inwestycji wartość wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinna uwzględniać uwarunkowania obsługi dodatkowych zobowiązań gminy.

Łączna wartość nakładów finansowych, które Gmina zamierza przeznaczyć na realizację wyznaczonych w Strategii kierunków działań w latach 2026-2029 wynosi około 35 mln zł. Ze względu na m.in. trudności w prognozowaniu wysokości kwot w kolejnych budżetach oraz bardzo ograniczoną informację na temat naborów do programów krajowych, określenie ilości

niezbędnych środków na lata 2030-2035 będzie mogła zostać oszacowana po uchwaleniu Strategii.